

วารสารศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

EDUCATION JOURNAL

FACULTY OF EDUCATION KAMPHAENGPHET RAJABHAT UNIVERSITY

- ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชากงารววิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) 1
แดนชัย วงศ์เวียน
- การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์) จังหวัดสุโขทัย 19
ธรรณา สุวรรณเจริญ
- การพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ 29
บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์, อุมพร ฉัตรวิโรจน์
- การประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 46
มินา เนียมนคร, ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล
- การพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยใช้ฐานกิจกรรม การเรียนรู้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา ของนักศึกษาครูสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 60
เลเกีย เขียวดี
- แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครแม่สอด 73
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
สุทธาทิพย์ หาญเมือง, ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล
- แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา 90
ของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
สุพรรณณี จันทรงาม, ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล
- การศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 104
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดอุเบกขาราม จังหวัดกำแพงเพชร
ไตรรงค์ เปลี่ยนแสง, จิตารัตน์ พรหมมา

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (วคศ)
EDUCATION JOURNAL FACULTY OF EDUCATION
KAMPHAENGPHET RAJABHAT UNIVERSITY (EJFE)

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วชิระ วิชชวรนนท์

คณบดีคณะครุศาสตร์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาติ ปณะราช

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร.จารุรัตน์ ขวัญแน่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.ขวัญชัย ช้วนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.ประจวบ ขวัญมั่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดร.มณฑา หมีไพรพฤษ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤษภูมิพล พฤษภูมิกุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.โสรั โปธิ์แก้ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หงส์ศิริวัฒน์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.เจริญ กระบวนรัตน์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รองศาสตราจารย์ ดร.เวชฤทธิ์ อังคนะภัทรขจร

มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม

มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นาวิ

มหาวิทยาลัยบูรพา

รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

รองศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา พัดเกตุ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาณี เส็งศรี

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจโรจน์ แก้วอุไร

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ก่อนพ่วง
รองศาสตราจารย์ ดร.นันทิยา น้อยจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ อัมพานนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต บุญทองเถิง
รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุณี บุญพิทักษ์
รองศาสตราจารย์ ธวัช วีระศิริวัฒน์
รองศาสตราจารย์ พัทธนันท์ วงษ์วิชัยวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยรัตน์ บุญมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม ตัวงวิเศษ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังสุรีย์ พันธุ์แก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤตพล พฤษณิกุล

มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ฝ่ายดำเนินการ

ดร.จารุพันธ์ ขวัญแน่น
ดร.มณฑา หมีไพรพฤกษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุสิษฐ์ พันธกล้า
อาจารย์วิวัฒน์ ทวีทรัพย์
อาจารย์ยุทธนา พันธมี
อาจารย์ศุภรดา สุขประเสริฐ
อาจารย์อุไรวรรณ ปานโทชาติ
อาจารย์ศุภวัฒน์ วิสิฐศิริกุล
นายอานนท์ ปลื้มเนตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ออกแบบปก

นายอานนท์ ปลื้มเนตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผู้จัดทำและเผยแพร่

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กำหนดเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม – มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม

การสมัครเป็นสมาชิก

โปรดยื่นความจำนงค์ได้ตามแบบใบสมัครสมาชิก และส่งเงินสดหรือธนาณัติ
ปณ.กำแพงเพชร ส่งจ่ายในนาม นางมาริตา จิตชู สำนักงานบรรณาธิการ
วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ต.นครชุม
อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000 ค่าบำรุงสมาชิก ปีละ 150 บาท จำหน่ายเล่มละ
100 บาท (รวมค่าส่งไปรษณีย์)

ข้อมูลการติดต่อ

บรรณาธิการ วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ต.นครชุม อ.เมือง จ.กำแพงเพชร 62000 โทร 055-706555 ต่อ 2010
Website : <http://eduweb.kpru.ac.th/home/th/>
Email : ejfe_edu@hotmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (วคศส) ได้จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์และผลงานวิชาการแก่นักวิจัยและบุคคลทั่วไป และเป็นสื่อกลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวความคิดเชิงวิชาการของคณาจารย์ นักวิชาการทางการศึกษาทั้งในและนอกสถาบัน โดยจัดพิมพ์ผลงานวิชาการ ผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์ ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชา บริหารการศึกษา วัดและประเมินผลการศึกษา วิจัยทางการศึกษา หลักสูตรและการสอน ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การศึกษาปฐมวัย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา สังคมศึกษา พลศึกษา ภาษาจีน คอมพิวเตอร์ศึกษา และประถมศึกษา เป็นต้น

วารสารนี้เป็นส่วนหนึ่งที่เปิดโอกาสให้นักวิจัย นักวิชาการได้มีเวทีในการเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชนที่สนใจและแสวงหาโอกาสเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ในโอกาสนี้ขอขอบคุณผู้บริหารของคณะครุศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและร่วมให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความจากทุกสถาบัน อย่างไรก็ตามวารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ยังคงมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณภาพวารสารให้ได้รับการยอมรับและสามารถให้ผู้สนใจนำเอาองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ท้ายนี้คณะครุศาสตร์พร้อมรับคำติชมที่เป็นประโยชน์จากท่านโดยส่งข้อคิดเห็น บทความวิจัย และบทความวิชาการมาได้ที่ E-mail: ejfe_edukpru@hotmail.com จักขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาดี ปณิธา)

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา
ความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนชากง้าววิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์)
แดนชัย วงศ์เวียน

LEARNING RESULTS OF KNOWLEDGE-SEARCHING-BASED LEARNING
THROUGH ACTIVITY KIT FOR SCIENCE SUBJECT: HUMAN AND ANIMAL
PHYSIOLOGY FOR GRADE EIGHT STUDENTS
DANCHAI WONGWIAN

Received: January 01, 2020

Revised: March 30, 2020

Accepted: May 30, 2020

บทคัดย่อ

รายงานผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เรื่องระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เพื่อศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 4) เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนชากง้าววิทยา (อินทร์ – ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 27 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผ่านการพัฒนาด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ระยะเวลา 8 สัปดาห์ จำนวน 22 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตทักษะการทำงานเป็นทีม และแบบประเมินเจตคติต่อการเรียนโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร้อยละความก้าวหน้า (d%) และทดสอบค่าที (t-test)

ครูชำนาญการพิเศษ สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อหาประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.06/86.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ผลการศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการทำงานเป็นทีม ระดับคุณภาพโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.30$) 4. ผลการศึกษาเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้, ทักษะการทำงานเป็นทีม, เจตคติเชิงวิทยาศาสตร์

Abstract

The research on learning results of knowledge-searching-based learning through activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students had objectives to 1) identify the efficiency of the knowledge-searching-based learning through activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students as the determined criteria at 80/80, 2) compare the results of pre- and post-learning of the grade eight students instructed through activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students, 3) observe the samples' group working during the use of the activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students, and 4) identify the samples' scientific attitude towards the learning through the activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students. The samples, chosen by cluster random sampling, were 27 grade eight class two students of Chakangrao Wittaya School (In-Chum Deesarn-ouppatham), Mueang Kamphaengphet district, Kamphaeng Phet province who were instructed by the knowledge-searching-based learning activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students for 22 hours (8 weeks), during semester 1, academic year 2018. Research instruments were the science activity kit for knowledge-searching-based learning: human and animal physiology for grade eight students, practice tests, observation form for group working, and questionnaire for scientific attitude evaluation. The data were analyzed using Mean, Standard Deviation, development percentage, and t-test.

Results indicated that: 1. The study of the efficiency of the knowledge-searching-based learning through activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students to find E_1/E_2 and $E.I.$, the result indicated that the activity kit had 85.06/86.91, which were higher than the determined criteria at 80/80. 2. The comparison of the results of pre- and post-learning of the grade eight students instructed through activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students, the result indicated that the post-learning result was higher than the pre-learning with statistical significant at 0.05. 3. The observation of the samples' group working during the use of the activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students indicated that they had overall quality of group working skills at *Good* level ($\bar{X}=4.30$). 4. The identification of the samples' scientific attitude towards the learning through the activity kit for science subject: human and animal physiology for grade eight students, the result indicated that they had positive attitude towards the learning in overall at the *Highest* level ($\bar{X} = 4.55$).

Keywords : efficiency of the activity kit, group working skills, scientific attitude

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักการจัดกระบวนการเรียนรู้ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) โดยสรุปได้ว่า “การจัดการศึกษาต้อง จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึง ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

วิทยาศาสตร์ เป็นพื้นฐานที่สำคัญ ในการพัฒนาเทคโนโลยี เทคโนโลยีเป็นกระบวนการในงานต่าง ๆ หรือกระบวนการพัฒนา ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยความรู้วิทยาศาสตร์ร่วมกับศาสตร์อื่น ๆ ทักษะประสบการณ์ จินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ได้ผลิตภัณฑ์ ที่ตอบสนองความต้องการ และแก้ปัญหาของมวลมนุษย เทคโนโลยีเกี่ยวข้องกับทรัพยากร

กระบวนการ และระบบการจัดการ จึงต้องใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546)

ปัญหาในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (สราวุธ สุระมณี, 2554) พบว่า นักเรียนมีปัญหาการเรียน เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ นักเรียนไม่เข้าใจองค์ความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ทั้งด้านองค์ความรู้และด้านทักษะสาเหตุของปัญหาเนื่องมาจาก ตัวผู้เรียน เช่น นักเรียนมีพื้นฐานในเรื่อง อวัยวะต่างๆ ภายในร่างกายต่ำ สาเหตุมาจากครู อันเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่หลากหลาย สื่อการเรียนการสอนไม่สอดคล้อง หรือสอดคล้องกับเรื่องที่เรียนไม่เร้าความสนใจของนักเรียน ปัญหานักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในเรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ เนื่องจากเป็นเนื้อหาพื้นฐานที่ต้องนำไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ในการแก้ปัญหาดังกล่าว จำเป็นที่จะต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและนวัตกรรมที่สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ค่านิยมและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามหลักสูตร สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถแก้ปัญหานี้ได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 51) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะของสื่อประสม (Multi-media) เป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ที่ต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อ เนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้นักเรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุในกล่อง ซองหรือกระเป๋า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุดประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำส่ง/ใบงาน ในการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร/ใบความรู้ เครื่องมือหรือสิ่งที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งแบบวัดประเมินผลการเรียน

วิณารัตน์ ราศิริ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการแก้โจทย์คณิตศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้าง และหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E เกี่ยวกับพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ตามเกณฑ์ 75/75 และเพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E และศึกษาผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E แบบวัดผลสัมฤทธิ์ในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ และแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือการทดสอบค่าที (t – test dependent) ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 หน่วย โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 93.30/87.10 ผลสัมฤทธิ์ในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียน

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการสอนชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E มีความพึงพอใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ อยู่ในระดับดี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาความรู้ และปฏิบัติกิจกรรมในเชิงของการนำไป ใช้เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการฝึกให้นักเรียน มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ รู้จักทำงานร่วมกัน เปิดโอกาสให้นักเรียนก้าวหน้าตามอัธยาศัยของแต่ละคน เป็นการเรียนที่สนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลมีการวัดผลตนเองบ่อย ๆ ทำให้เรียนรู้การกระทำของตนเองและสร้างแรงจูงใจ เป็นการเรียนรู้โดยการกระทำ นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังสามารถนำไปใช้นอกเวลา

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผู้ศึกษาได้เลือกรูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนที่ให้นักเรียนได้เผชิญกับปัญหานักเรียนสืบเสาะแสวงหาความรู้ โดยครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเป็นผู้แสดงความคิดเห็น และทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการสืบเสาะของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ มีลักษณะคล้ายกับการเรียนรู้วิธีแก้ปัญหา โดยครูเป็นผู้จัดสถานการณ์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดปัญหา ทำให้นักเรียนคิดแสวงหาคำตอบ สิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การค้นพบคำตอบ คือ การใช้คำถาม เริ่มต้น ครูจะเป็นผู้ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นส่วนใหญ่ และค่อย ๆ ฝึกให้นักเรียนคิดตั้งคำถาม และตอบคำถามเองมากขึ้น ครูค่อย ๆ ลดความเป็นผู้นำในการสืบเสาะลง ส่งเสริมให้นักเรียนได้ดำเนินการสืบเสาะมากขึ้น ดังนั้นจากหลักจิตวิทยา ขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นเมื่อผู้ศึกษานำมาใช้ ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ชุดกิจกรรมเรียนรู้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

จากหลักการ แนวคิด ในการจัดการเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ความสำคัญของวิชา วิทยาศาสตร์ ตลอดจนปัญหานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในเรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ และการแก้ปัญหาโดยใช้ชุดการเรียนประกอบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

4. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนชากังราววิทยา (อินทร์ – ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2561 ทั้งหมด 4 ห้องเรียน จำนวน 142 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนชากังราววิทยา (อินทร์ – ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน โดยวิธีการสุ่มแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 44)

3. ระยะเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ตั้งแต่วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ถึงวันที่ 30 เดือน กันยายน พ.ศ.2561

4. เนื้อหา

เนื้อหาที่ผู้วิจัยนำมาพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย

- 4.1 ระบบย่อยอาหาร
- 4.2 ระบบหมุนเวียนเลือด
- 4.3 ระบบหายใจ
- 4.4 ระบบประสาท
- 4.5 ระบบขับถ่าย
- 4.6 ระบบสืบพันธุ์

5. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

5.1 ตัวแปรต้น

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

5.2 ตัวแปรตาม

- 5.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 5.2.2 ทักษะการทำงานเป็นทีม
- 5.2.3 เจตคติต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประกอบด้วย
 - 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้น การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประกอบ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จำนวน 18 แผน
 - 1.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย
 - 2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
 - 2.2 แบบสังเกตทักษะการทำงานเป็นทีม ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ จำนวน 10 รายการ
 - 2.3 แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่ามี 5 ระดับ จำนวน 15 รายการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชากง้าววิทยา (อินทร์ – ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร สังกัด

กองการศึกษา เทศบาลเมืองกำแพงเพชร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 กับนักเรียน จำนวน 27 คน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. เตรียมความพร้อมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และความพร้อมของนักเรียน
2. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 27 คน ในวันที่ 23 พฤษภาคม 2561 ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำคะแนนจากการทดสอบเป็นคะแนนก่อนเรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ แผนที่ 2-17 ในวันที่ 28 พฤษภาคม 2561 ถึงวันที่ 11 กรกฎาคม 2561
4. สังเกตทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลผลค่าเฉลี่ย
5. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการพัฒนาตามแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละชุดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทดสอบทุกคน ในวันที่ 16 กรกฎาคม 2561
6. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำคะแนนทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนเปรียบเทียบความก้าวหน้าหรือพัฒนาการ
7. ให้นักเรียนทำสอบถามเจตคติต่อการเรียนโดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามนักเรียนภายหลังจากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 6 ชุดกิจกรรม แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลผลค่าเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.1 การหาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยพิจารณาความสัมพันธ์ของกระบวนการและผลลัพธ์โดยใช้เกณฑ์ 80/80
 - 1.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์โดยสถิติ ใช้การทดสอบค่า t (t - test for dependent)
 - 1.3 การศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้
 - 5 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ดีมาก
 - 4 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ดี
 - 3 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ พอใช้
 - 1 หมายถึง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ควรแก้ไข

1.4 การศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ผล ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกาย มนุษย์และสัตว์ ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 กับกลุ่มตัวอย่าง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนชากงารวิทยา (อินทร์-ชุม ตีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน เพื่อดูความเหมาะสมและความยากง่ายของกิจกรรมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กับกลุ่มตัวอย่าง

การหาประสิทธิภาพ	n	เกณฑ์ที่ตั้งไว้	ค่าประสิทธิภาพที่ได้	ผลการประเมิน
กลุ่มตัวอย่าง	27	80/80	85.06 / 86.91	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 1 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกาย มนุษย์และสัตว์ ประกอบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลการประเมินด้านกระบวนการ (E_1) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ค่าประสิทธิภาพ 85.06 และผลการประเมินของผลลัพธ์ (E_2) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ค่าประสิทธิภาพ 86.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้ง 6 ชุด ก่อนดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดดำเนินการ ผู้ศึกษาได้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยแบบทดสอบที่พัฒนาขึ้นผ่านการหาคุณภาพแล้ว จำนวน 40 ข้อ ผลการเปรียบเทียบ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2561 รายบุคคล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	27	21.63	1.52	
ก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	27	34.89	1.31	62.91

df (n-1)=26 t.05=1.71 * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 $\sum D^2 = 4778$

จากตาราง 2 พบว่า ค่า t จากการทดสอบมีค่าเท่ากับ 62.91 ซึ่งมากกว่าค่า t จากตารางเท่ากับ 54.08 แสดงว่า คะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และได้ค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนา (d) ร้อยละ 33.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้คือ ร้อยละ 25

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ในการศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนระหว่างเรียน โดยการชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการสังเกต ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงคะแนนรวมและระดับคุณภาพทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ลำดับที่	รายการพฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	มีการระดมความคิดและวางแผนร่วมกันก่อนทำงาน	4.47	0.53	มาก
2	มีการแบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสมและทำตามหน้าที่ทุกคน	4.49	0.42	มาก
3	มีการปฏิบัติงานตามขั้นตอน	4.43	0.58	มาก
4	มีการให้ความช่วยเหลือกัน	4.46	0.42	มาก
5	สามารถทำงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด	4.45	0.48	มาก
6	ทำงานเสร็จทันตามกำหนดเวลา	4.38	0.61	ปานกลาง
7	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.97	0.62	ปานกลาง
8	สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้	4.15	0.51	ปานกลาง
9	สามารถให้คำแนะนำกลุ่มอื่นได้	4.25	0.48	มาก
10	เก็บวัสดุ อุปกรณ์เรียบร้อย หลังเลิกปฏิบัติงาน	3.98	0.66	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย ($\bar{X}$)		4.30	0.53	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการทำงานเป็นทีมในการเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ระดับคุณภาพโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการพฤติกรรมพบว่า มีการแบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสมและทำตามหน้าที่ทุกคน มีระดับคะแนนสูงที่สุด รองลงมาคือมีการระดมความคิดและวางแผนร่วมกันก่อนทำงาน และมีการให้ความช่วยเหลือกัน ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนของเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ต่อการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ที่	รายการความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายขึ้น	4.65	0.62	มากที่สุด
2	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ได้ความรู้มากขึ้น	4.42	0.53	มาก
3	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้ได้เรียนและฝึกทักษะด้วยตนเอง	4.31	0.58	มาก
4	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนที่ดี สนุก ไม่เครียด	4.77	0.42	มากที่สุด
5	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีอิสระในการเรียน	4.88	0.48	มากที่สุด
6	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ความสะดวกในการทบทวนเนื้อหาและทักษะในการเรียน	4.04	0.61	มาก
7	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ทำให้นักเรียนมีข้อจำกัดในการเรียน	4.54	0.68	มากที่สุด
8	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อที่สมบูรณ์	4.48	0.53	มาก
9	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสดูช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่อ่อนกว่า	4.51	0.71	มากที่สุด
10	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากเพื่อน	4.68	0.42	มากที่สุด
11	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน	4.57	0.63	มากที่สุด
12	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ เพิ่มขึ้น	4.34	0.47	มาก
13	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีเนื้อหาที่ตรงกับสถานการณ์จริงทำให้นำไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรง	4.06	0.51	มาก
14	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยทำให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	4.62	0.72	มากที่สุด
15	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการศึกษาด้วยตนเอง	4.68	0.65	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย ($\bar{x}$)		4.55	0.64	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 4.55 และเมื่อพิจารณาเป็นรายการความคิดเห็นพบว่า ความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีอิสระ ในการเรียนมีระดับคะแนนสูงที่สุด รองลงมาคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ดี สนุก ไม่เครียด ตามด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้เรียนรู้จากเพื่อน และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการศึกษาด้วยตนเอง ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อหาประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.06/86.91 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการทำงานเป็นทีม ระดับคุณภาพโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.30$)
4. ผลการศึกษาเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$)

การอภิปรายผล

1. ผลการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ หาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชากงารววิทยา โรงเรียนชากงารววิทยา (อินทร์ – ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.06/86.94 ดังนั้นแสดงว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีความเหมาะสม สมด้านคำชี้แจง ด้านคู่มือครู ด้านคู่มือนักเรียน ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลและชุดกิจกรรมยังเน้นกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ จึงทำให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียน ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ ทาหว่างกัน (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง ระบบประสาทและอวัยวะรับความรู้สึก กลุ่มสาระ

การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานโดยรวมทั้ง 6 ชุด เท่ากับ 87.01/ 85.37 สอดคล้องกับนิภาภรณ์ ไชยชนะ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ 1 บูรณาการกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับกลวิธีการสอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 84.01/82.81 สอดคล้องปนัดดา ญาณกิจ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง พันธุกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 83.92/82.87 และสอดคล้องกับฤทัย สุขเกษม (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการสอนโดยใช้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT รายวิชาพื้นฐาน ดวงดาวและโลกของเรา รหัสวิชา ว30161 สารที่ 7 ดาราศาสตร์ และอวกาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.36/84.52

จึงสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เกือบทุกวิชาและทุกระดับชั้น นับเป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่สมควรนำมาเป็นสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอนของครู

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเนื้อหากิจกรรม และแบบฝึกที่หลากหลาย และท้าทายความสามารถของผู้เรียน นอกจากนั้นแบบทดสอบมีความยากง่ายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับเรื่องที่ได้อัดทำขึ้น โดยการผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ แล้วนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรียงลำดับขั้นตอนจากง่ายไปยาก มีการทดลอง และมีการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมากขึ้น ตลอดจนมีการวัดและประเมินผล ด้วยแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านกระบวนการหาคุณภาพและมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ญาณกิจ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง พันธุกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับศศิลักษณ์พร วงศ์พิศคุณากร (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ชุดกิจกรรม

วิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะหาความรู้ หน่วยการเรียนรู้ พลังงาน ไฟฟ้า พบว่านักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับศิริวรรณ แก้วดี (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่อง เซลล์และกระบวนการดำรงชีวิตของพืช เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับวิมรัตน์ ราศิริ (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนา ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสูงขึ้น และชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เกือบทุกวิชาและทุกระดับชั้น นับเป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่สมควรนำมาเป็นสื่อเพื่อประกอบการเรียนการสอนของครู

3. ผลการศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการทำงานเป็นทีมในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีทักษะการทำงานเป็นทีม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายการพฤติกรรมพบว่ามีการ แบ่งหน้าที่อย่างเหมาะสมและทำตามหน้าที่ทุกคน มีระดับคะแนนสูงที่สุด รองลงมาคือ มีการระดมความคิดและวางแผนร่วมกันก่อนทำงาน และมีการให้ความช่วยเหลือกัน ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดการเรียนการสอน เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเนื้อหากิจกรรมและแบบฝึกที่หลากหลายและท้าทายความสามารถของผู้เรียน นอกจากนั้นยังมีการทำกิจกรรมโดยเน้นทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ในทุกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราณี รัตนชูศรี (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม โดยวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่ม นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่ อำนวยวิทย ผลการศึกษาพบว่า ระดับทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.35 โดยประเด็นการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการแบ่งงานกันทำ ค่าเฉลี่ย 4.85 รองลงมา คือการร่วมกันระดมความคิด ค่าเฉลี่ย 4.57 และความพร้อมภายในกลุ่ม ค่าเฉลี่ย 4.21 ตามลำดับ สอดคล้องกับ อรอนงค์ โขจิตพิพัฒน์ (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีมด้วยรูปแบบการสอนแบบร่วมมือทำงานเป็นทีม ในรายวิชาสัมมนาวารสารศาสตร์ของ นักศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการทำงานเป็นทีม มีความใส่ใจ กระตือรือร้น และรับผิดชอบการทำงานรวมทั้งมีเป้าหมายที่เหมือนกัน คือต้องการให้งานออกมาดี ทำให้เกิดความสามัคคีในการทำงานภายในกลุ่ม และการรับฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่ม ได้เป็นอย่างดี

จึงสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์และสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีม โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของประสงค์ พรหมเมตตา. (ออนไลน์ :2560) ที่กล่าวว่าทักษะการทำงานเป็นทีมเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะกระแสของการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิต ซึ่งทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดนี้สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ในศตวรรษที่ 21

4. ผลการศึกษาเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนมีความคิดเห็นคิดเห็นต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ละชุดช่วยให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนสามารถศึกษาได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ได้ตามความต้องการ นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ยังตรงตามความสนใจเหมาะสมกับวัยของนักเรียนมากกว่าบทเรียนที่มีแต่เนื้อหาเป็นตัวหนังสือทั้งเล่ม เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนการสอนมีขั้นตอนที่สมบูรณ์ คำนึงถึงความสามารถของนักเรียนแต่ละคน มีการเสริมแรงด้วยการให้คำชมเชยเมื่อนักเรียนทำคะแนนได้ดี ประกอบกับการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปช่วยให้นักเรียนได้แก้ไขความผิดพลาดในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสร้างความรู้สึกพึงพอใจให้นักเรียนเป็นอย่างมาก จึงส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ แก้วดี (2557 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เรื่องเซลล์และกระบวนการดำรงชีวิตของพืช เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชลดา แดงชัยภูมิ (2555 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเจตคติ ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนต่อชุดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการเรียนรู้หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตและชีวิตพืช กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยภาพ รวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนพคุณ แดงบุญ (2552 : 61) การศึกษาผลการเรียนวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ พบว่า เจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ก่อนดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูผู้สอนควรสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครู กับนักเรียน กำหนดข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักเรียนในการทำงานกลุ่ม และการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นจะช่วยให้นักเรียนร่วมกัน แสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย

2. ครูควรทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองที่จะเข้าร่วมกิจกรรม ควรมีการใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การจัดกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ไม่เคร่งเครียด จนเกินไปและควรมีการเสริมแรงให้กำลังใจนักเรียนอย่างเหมาะสม

3. ครูผู้สอนควรฝึกฝนตนเองให้มีทักษะในการใช้คำถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่ต้องการจะหาคำตอบ นอกจากนั้นครูยังควรวางแผนไว้ล่วงหน้า คำถามที่ใช้ในจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ด้านใดในการค้นหาคำตอบ

4. ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ และการใช้ประโยชน์จากแหล่งวิทยาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและความสนใจของผู้เรียน

5. ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ครูผู้สอนไม่ควรจัดกิจกรรมให้มากจนเกินไปควรจัดให้เหมาะสมกับเวลาเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีเวลาในการใช้ความคิดที่หลากหลาย และมีอิสระในการคิดมากขึ้น จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 กับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เพื่อให้ครูผู้สอนได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม

2. ควรมีการศึกษาวิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในระดับชั้นอื่น ๆ

3. ควรมีการศึกษาศาสมารถในการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผลเป็นต้น ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์

4. ควรมีการศึกษาลักษณะการสอนวิทยาศาสตร์ที่ใช้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ เช่น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และพฤติกรรมอื่น ๆ ของนักเรียน

5. ควรมีการศึกษากิจกรรมจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมตลอดจนใช้เทคนิคการสร้างแรงจูงใจขณะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- จิรภัทร ทะทะยัง. (2551). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบโครงงาน เรื่อง ดิน หิน แร่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิราพร ไชยสุข. (2553). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำคลองสินปุน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนลำทับประชานุเคราะห์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- ชลดา แดงชัยภูมิ. (2555). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ชุดการเรียนรู้หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตและชีวิตพืช กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สาระแก้ว : โรงเรียนบ้านพระเพลิง.
- ธงชัย ต้นทัพไทย. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และค่านิยมในการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญญาญจน์ ภาสตรโจน. (2552). การพัฒนาชุดการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบต่างๆ ในร่างกายของเรา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ศรีสะเกษ : โรงเรียน จตุรภูมิพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28.
- นพคุณ แดงบุญ. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- วีณารัตน์ ราศิริ. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 5E เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์และความพึงพอใจต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สำเนียง พุทธา. (2550). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สารเคมีที่เป็นพิษในอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญานิพนธ์ วท.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
- อารีย์ ทวีลาภ. (2546). การศึกษาแบบการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ตามระบบ 4 MAT. กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปราณี รัตนชูศรี. (2556). เสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม โดยวิธีการสอนแบบการปฏิบัติงานกลุ่มนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2. [Online]. Available : <http://www.hu.ac.th/conference/conference2013/Proceedings2013/pdf/Book3/528.pdf>. [2556].

อรอนงค์ โฆษิตพิพัฒน์. (2561). การพัฒนาความสามารถในการทำงานเป็นทีมด้วยรูปแบบการสอนแบบร่วมมือ ทำงานเป็นทีมในรายวิชาสัมมนาวารสารศาสตร์. [Online]. Available : <https://www.tci-thaijo.org/index.php/edupsru/article/view/97746>. [2561, กรกฎาคม 10].

การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์) จังหวัดสุโขทัย
ธารณา สุวรรณเจริญ

ENGLISH WRITING SKILL DEVELOPMENT VIA ACTIVE LEARNING FOR
GRADE 8TH STUDENTS OF BANMAUNGKAO
SRIINTRATIT SCHOOL, SUKHOTHAI PROVINCE
TARANA SUWANCHAOEN

Received: February 11, 2020

Revised: May 18, 2020

Accepted: May 30, 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 40 คน โรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์) จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2/2561 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test (Dependent) ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก พบว่า ผลการทดสอบก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.98 คะแนน และหลังเรียน 27.76 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นเนื่องจากคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ, กิจกรรมเชิงรุก

Abstract

This study aimed 1) to investigate the effectiveness of English writing skill of grade 8th students by employing active learning. The sample group was 40 grade 8th students of Banmaungkao Sriintratit School, Sukkhothai Province through a purposive sampling. The research instruments were achievement test. The data were analyzed by using percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and t-test (Dependent). The findings revealed that the effectiveness of English writing skill of grade 8th students

employing active learning showed that the achievement t-test mean scores of pre-test was 9.98 and post-test was 27.76. In addition, comparing pre-test and post-test mean score showed that students achieved better in English writing skill. This is because post-test score was significantly higher, $P < .05$, than pre-test mean score.

Keywords : English writing skill, Active learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กรมวิชาการ, 2544) ในบททั่วไปกำหนดความมุ่งหมาย และหลักการในการจัดการศึกษาไว้ว่า “ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติ...ความสุข” จึงถือเป็นพันธกิจที่สำคัญที่จะต้องจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยและการเรียน การสอนในปัจจุบัน แม้ผู้สอนจะใช้วิธีการอย่างไรก็ตามแต่ท้ายที่สุด มีเป้าหมายเดียวกันคือให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นน่าจะเกี่ยวข้องกับความรู้ทางจิตด้วยเรื่องของความทรงจำมีความน่าสนใจ เนื่องจากความจำ (Memorizing) คือกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการเรียกข้อมูลออกมาใช้ซึ่งอาจเกิดจากสัญชาตญาณหรือการสัมผัสประสบการณ์ภายในระบบประสาท ดังนั้นความจำจึงเป็นหน่วยหนึ่งของกิจกรรมทางสมองซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับระบบทางความคิด หากมีการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ก็อาจจะเป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับในปัจจุบันได้อีกวิธีการหนึ่ง และการปฏิรูปการศึกษาไทยนั้น สิ่งหนึ่งที่จะขาดไม่ได้เลยก็คือ การสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการเรียนการสอนนั้น ไม่ว่าจะสอนด้วยวิธีใด ผู้สอนต้องคำนึงถึงให้การเรียนการสอนนั้นเป็น Active Learning ถึงแม้ว่านักเรียนไทยจะเรียนภาษาอังกฤษมาเป็นเวลากว่าทศวรรษ แต่ความผิดพลาดทั้งหลาย ยังคงเกิดขึ้นกับงานเขียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ในงานเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหนึ่งงานนั้นความผิดพลาดสามารถเกิดขึ้นได้ในทุก ๆ ประโยคโดยนักเรียนไม่สามารถตระหนักถึงความผิดพลาดเหล่านั้นได้ ปัญหาหลักที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ (L2) นั้นคือภาษาแม่ของตัวนักเรียน Harshim (1999) กล่าวว่าความแทรกแซงของความรู้ใหม่และความรู้เก่าหรือที่เรียกว่าอิทธิพลจากการข้ามภาษา (Cross-Linguistic Influence or CLI) นั้นเป็นปัญหาที่พบได้ทั่วไปในงานเขียนภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สองของนักเรียนที่ไม่ใช่คนที่ต้องถิ่นที่คุ้นชินกับภาษานั้นมาแต่กำเนิด (Bennui, 2008) ซึ่งปัญหาดังกล่าวมิได้แสดงถึงการขาดความรู้ในภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ปัญหานี้แสดงถึงการขาดความตระหนักถึงกฎเกณฑ์เฉพาะของภาษานั้น ๆ เมื่อนำมาเรียบเรียงเป็นเรียงความยาว ๆ

Rollinson (2004; อ้างถึงใน Shokrpour, Keshavarz, & Jafari, 2013) พบว่าการเรียนการสอนเขียนภาษาอังกฤษแบบดั้งเดิมมุ่งเน้นให้นักเรียนเขียนส่งให้ผู้สอนเท่านั้น กล่าวคือผู้สอนนั้นเป็นผู้อ่านงานเขียนของนักเรียนแต่เพียงผู้เดียว ดังนั้นข้อเสนอแนะและให้แนวทางการแก้ไขของผู้สอนจึงมีอิทธิพลต่องานเขียนของนักเรียน ยิ่งไปกว่านั้นข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเหล่านั้นค่อนข้างเป็นประโยชน์และส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาเล็กน้อยหลังจากการเรียนการสอนครั้งนั้นจบลง แต่ในทางกลับกัน Shokrpour et al. (2013) กล่าวว่าในการเรียนลักษณะนี้นักเรียนมีบทบาทเพียงแค่รอรับ

ข้อเสนอแนะจากผู้สอนเท่านั้น (passive role) และเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนไม่สนใจที่จะเรียนรู้ รู้สึกเบื่อหน่ายเพราะนักเรียนเป็นแต่เพียงผู้รับฝ่ายเดียว

ในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ เสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระและฝึกลงมือปฏิบัติจริง เพื่อกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพและผลการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียน ดังนั้นจึงได้มีการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ลงมือทำ และได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป Bonwell (Bonwell. 1991: 68) หรือ Active learning เข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวกให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น โดยกระบวนการคิดขั้นสูงกล่าวคือ นักเรียนมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สภาพร พุทธิ-กุล (2558: 54) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ที่จำเป็นต้องเน้นให้นักเรียนได้ใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงเพื่อพัฒนาการทางภาษาที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning ถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างมากในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องและพบว่าวิธีแก้ปัญหาลักษณะนี้สามารถทำได้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น คือการนำกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเชิงรุก มาใช้เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียน และมีโอกาสฝึกพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทำให้นักเรียนกล้าแสดงความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ให้ออกสกับนักเรียนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น และเป็นแรงจูงใจนำไปสู่การเรียนรู้โดยอัตโนมัติ และจากการศึกษางานวิจัย พบว่า การใช้กิจกรรมเรียนรู้แบบเชิงรุกช่วยทำให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ เปิดเผย เกิดความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก มีความกระตือรือร้น สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ และปรับพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ในขณะเดียวกันยังช่วยให้นักเรียนได้ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน และยังทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนสนุกสนานเป็นกันเองอีกด้วย และนอกจากนี้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังช่วยลดบทบาทของผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก สอนน้อยลงและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาปัญหาของนักเรียนมัธยมโรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์) ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมพบว่า โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 642 คน ทำการเปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีที่ตั้งอยู่ติดกับเขตอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย และมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากซึ่งนักเรียนในโรงเรียนเป็นผู้ที่มีโอกาสมากในการได้ใช้และพัฒนาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน แต่เนื่องด้วยขาดผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับนี้ (เพราะเนื่องจากอยู่ในระหว่างการโอนย้ายผู้สอนมาจากโรงเรียนหรือเขตอื่น) จึงส่งผลทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษและส่งผลต่อการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่ควรจะได้รับในช่วงระดับนี้ จึงส่งผลให้นักเรียนมีระดับการเรียนรู้ในระดับที่ไม่เป็นที่น่าพอใจและต่ำกว่า

มาตรฐานของหลักสูตรที่กำหนด ทำให้โรงเรียนมีการสอบซ่อมหลาย ๆ ครั้งในแต่ละภาคการศึกษา และเนื่องจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาชั้นนักเรียนจำเป็นต้องมีทักษะภาษาอังกฤษในการเรียนรู้ และในการสอบเพื่อให้ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรที่กำหนด จึงทำให้ทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งซึ่งนั่นคือ ทักษะการเขียน ที่นักเรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไปได้อย่างถูกต้อง

จากปัญหาและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์) ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย จึงได้ศึกษาและนำการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนกับการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ฝึกและเตรียมการใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์ที่หลากหลาย ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานในการเรียน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ในการปฏิบัติตนในสังคม ฝึกการแก้ปัญหาและช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษาในการเขียนตามหลักการ ตลอดจนสามารถปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสมทำให้เกิดความเข้าใจอันดีและเกิดความสามัคคี ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

กรอบแนวคิดการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้กำหนด ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก และตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ รายละเอียดดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์) ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 40 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและพัฒนาแผนการสอนจำนวน 2 บทเรียน เพื่อใช้ประกอบการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย 1) เรื่อง Daily life ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษด้าน Adverb of frequency เพื่อใช้บอกความถี่ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การตื่นนอน การเล่นกีฬา การอ่านหนังสือ การออกกำลังกาย เป็นต้น โดยใช้โครงสร้าง Present Simple Tense ผ่านกิจกรรมและเกม และ 2) เรื่อง At School ซึ่งมีเนื้อหาในการศึกษาเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคำกริยา (Verb) การใช้ Past simple tense

ด้านตัวแปร - ตัวแปรต้น คือ การเรียนรู้เชิงรุก

- ตัวแปรตาม คือ ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

ระยะเวลาในทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ทำการทดลองเป็นระยะเวลา 2 วัน ๑ ละ 6 ชั่วโมง รวมเป็นจำนวน 12 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

1.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย หลักการแนวคิด ทฤษฎีทางการเรียนรู้แบบเชิงรุก งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรี-อินทราทิตย์) จ.สุโขทัย ในรายวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยศึกษาสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีโครงสร้างรายวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้เลือกมาใช้จำนวน 2 หน่วยการเรียนรู้ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง Daily life และ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง At School

1.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 1 คน ด้านการเรียนรู้ 1 คน และด้านการวัดผลและประเมินผล 1 คน พิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 จากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้ทดลองใช้กับกลุ่มประชากรต่อไป

2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนภาษาอังกฤษและที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ จากนั้นทำการสร้างแบบทดสอบดังกล่าวจำนวนจำนวน 1 ชุด มี 40 ข้อ คิดเป็น 40 คะแนน แบ่งเป็นปรนัย 10 ข้อ เป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้าน Adverb of frequency โดยใช้โครงสร้าง Present Simple Tense และอัตนัย 30 ข้อ เป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคำกริยา (Verb) การใช้ Past Simple Tense โดยแบ่งเกณฑ์คะแนนตามแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับคุณภาพ ดังนี้ ระดับดีมาก (31-40 คะแนน) ระดับดี (21-30 คะแนน) ระดับพอใช้ (11-20 คะแนน) และ ระดับปรับปรุง (1-10 คะแนน)

2.2 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence: IOC) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 1.00 จากนั้นได้ทำการปรับปรุงแบบทดสอบแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มที่มีความใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 35 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนบราด (α -Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 และนำไปใช้ทดลองใช้กับกลุ่มประชากรเพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

3. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและอธิบายวิธีการเรียนรู้โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ที่เน้นให้นักเรียนใช้ฐานกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (การเขียน) ที่มีการนำเกมและเพลงมาบูรณาการกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านการเขียนเพื่อให้นักเรียนมีความสุขและสนุกสนาน และได้ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์หลังเรียน

3.2 ขั้นทดลอง ผู้วิจัยทำการทดลอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ทำการทดลองเป็นระยะเวลา 2 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง รวมเป็นจำนวน 12 ชั่วโมง

3.3 ขั้นหลังการทดลอง เมื่อจัดการเรียนรู้ครบตามกำหนดระยะเวลา ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษหลังเรียนเพื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเรียนรู้เชิงรุก ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่า t-test (dependent) โดยแบ่งเกณฑ์การพิจารณาระดับคุณภาพ/คะแนน ตามแบบมาตราวัดประมาณค่า 4 ระดับคุณภาพ (Rating Scale)

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ได้เก็บข้อมูลจากนักเรียนทั้งหมด 40 คน พบผลดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังเรียน ผลดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	S.D. _d	t	Sig.
ก่อนเรียน	40	9.98	1.17	17.78	2.68	41.88	0.00
หลังเรียน	40	27.76	3.06				

$P \leq .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.98 คะแนน (ระดับปรับปรุง) และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.76 คะแนน (ระดับดี) ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังเรียนในภาพรวม พบผลดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเรียนรู้เชิงรุกก่อนและหลังเรียนในภาพรวม

	ก่อนเรียน				หลังเรียน				ผลต่าง (D)
	นักเรียน (N)	ช่วงคะแนน	แปลผล	ร้อยละ	นักเรียน (N)	ช่วงคะแนน	แปลผล	ร้อยละ	
	13	11-12	พอใช้	32.50	8	31-33	ดีมาก	20.00	
	27	8-10	ปรับปรุง	67.50	32	25-29	ดี	80.00	
Sum	40	399			40	1110			711
Mean		9.98	ปรับปรุง			27.75	ดี		17.78
S.D.		1.17				3.06			2.68

จากตารางที่ 2 พบว่า การการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยภาพรวมก่อนเรียนอยู่ในระดับ “ปรับปรุง” คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ =9.98) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=1.17) หลังเรียนอยู่ในระดับ “ดี” คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X}$ =17.78) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ (S.D.=3.06)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ก่อนเรียน นักเรียนที่มีระดับคุณภาพสูงสุดคือ “พอใช้” จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงอยู่ในระดับคุณภาพ “ปรับปรุง” จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 สำหรับหลังเรียน พบว่า นักเรียนที่มีระดับคุณภาพสูงสุดคือ “ดีมาก” จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงอยู่ในมีระดับคุณภาพ “ดี” จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์) มีประเด็นที่ควรอภิปราย ดังนี้

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.98 ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพที่ “ปรับปรุง” และการทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.76 มีระดับคุณภาพที่ “ดี” ซึ่งถือว่านักเรียนมีทักษะการเขียนภาษาอังกฤษดีขึ้น เนื่องจากคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นให้การจัดการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการในลักษณะต่าง ๆ เช่น ใช้เกม เพลงและกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ประกอบด้วยกิจกรรมกลุ่ม คู่ และเดี่ยวส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปรีชาญ เดชศรี (2545) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบกระตือรือร้นหมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ทั้งในเชิงทักษะต่าง ๆ เช่น การทดลอง การสำรวจตรวจสอบและการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาเขาแก้ปัญหา การวิเคราะห์วิจารณ์ หรือการตัดสินใจในเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อแทนที่การเรียนการสอนที่ครูบอกเล่าให้นักเรียนจะต้องฟังเพียงด้านเดียว และ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2555) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนเชิงรุกที่ว่า เป็นรูปแบบการเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาทดลองฝึกปฏิบัติและแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง นักเรียนได้ร่วมกันวางแผน ประเมิน นำเสนอผลงานร่วมกัน สร้างบรรยากาศให้เหมาะกับการเรียนเป็นกลุ่มส่งผลให้กระบวนการเรียนเป็นไปด้วยความสนุกสนาน ร่วมกันแก้ปัญหา รับฟังและเสนอแนะแนวทางในการเรียนร่วมกันอย่างมีความสุข และ โคโจคาริว (Cojocariu, 2010) มองว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning เป็นกระบวนการที่เน้นนักเรียนลงมือปฏิบัติ สังเกต ไตรตรง และสื่อสารกับสมาชิกภายในกลุ่ม นอกจากนี้ จากการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาความสามารถในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของ สาธิต วัฒนโสภากุล (2549) พบว่า การเรียนรู้เชิงรุกช่วยให้นักเรียนมีโอกาสปฏิบัติจริงสังเกตและมีโอกาสได้คิดไตรตรงได้เรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ ได้มีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีโอกาสใช้ทักษะการสื่อสารและลงมือปฏิบัติในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ เอสโคลา (Escola 1980 : 1985-1986) ที่ได้ทำการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสารที่มีผลต่อการพัฒนาการด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้แบบทดสอบ Modern Language Association – Cooperative Language Test พบว่า การใช้กิจกรรมภาษาเพื่อการสื่อสารทำให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับคุณภาพด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกรายบุคคลก่อนและหลังเรียน พบว่า ก่อนเรียนนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับคุณภาพที่ “ปรับปรุง” เท่านั้น สำหรับหลังเรียน พบว่า มีอยู่ในระดับคุณภาพ “ดี” ซึ่งยังอยู่ในระดับที่ยังไม่เป็นที่พึงพอใจนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าระยะเวลาที่ทำการศึกษาให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติยังน้อยเกินไป ทำให้ความคงทนในการเข้าใจและเรียนรู้ไม่เพียงพอ ด้วยว่าทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษนั้นยังคงต้องอาศัยระยะเวลาหนึ่งในการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับทฤษฎีการ

เรียนรู้ของธอร์นไคค์ ซึ่งระบุว่า การเรียนรู้จะเกิดประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องมีการเน้นย้ำซ้ำทวนและใช้เวลา (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2534) และ สุชา จันทรเอน (2540) กล่าวว่า การทำสิ่งใด ๆ หากต้องการผลสัมฤทธิ์ที่ดีและคงทนจะต้องทำซ้ำกันมาก ๆ จึงจะทำให้เกิดความชำนาญและคล่องแคล่ว ดังนั้นสรุปได้ว่าการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ใช้เพลงและเกมสามารถช่วยพัฒนาทักษะด้านการเขียนภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนได้ แต่ทั้งนี้ยังคงต้องให้นักเรียนนำไปฝึกฝนในภาคปฏิบัติตามสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพิ่มเติมจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์กับนักเรียนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

โรงเรียนหรือผู้สอนควรมีการจัดเตรียมสื่อการเรียนรู้ให้มีความพร้อมและมีพอเพียงมีประสิทธิภาพและทันสมัย นอกจากนี้ควรดำเนินการเชิญบุคคลภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนร่วมประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการสื่อสาร นอกจากนี้ควรมีการติดตามและประเมินผลพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียน หลังจากที่ได้เข้าร่วมการพัฒนาพฤติกรรมไปแล้ว ต่ออีกเป็นระยะ ๆ เพื่อศึกษาความคงทนของผลการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบโดยใช้กิจกรรมที่มีการประเมินผล ตามสภาพจริง

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.พ.ศ. 2542.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศุภสกลาตพิมพ์.

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2545). การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning). กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2534). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ปรีชาญ เดชศรี. (2545). การเรียนรู้แบบ Active Learning: ทำได้อย่างไร. วารสารการศึกษา

วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี 30, 116 : 53-55.

สถาพร พงษ์พิบูล. (2558). เอกสารประกอบการฝึกอบรม “คุณภาพนักเรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้”. สระแก้ว: คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว.

สาธิต วัฒนโศคากุล. (2549). การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในห้องเรียนขนาดใหญ่. ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ

(สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชา จันทรเอน. (2540). จิตวิทยาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- Bennui, P. (2008). A study of L1 interference in the writing of Thai EFL students. **Malaysian Journal of ELT Research**, 4(2), 72-102.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). **Active Learning: Creating Excitement in the Classroom**. Washington, DC.: ERIC Clearinghouse on Higher Education, George Washington University.
- Cojocariu, V. M. (2010). (Inter) Active Learning-Value and Applicability. **Petroleum – Gas University of Ploiesti Bulletin, Educational Sciences Series**. 2010, Vol. 62 Issue 1B, p154-161. 8p. 1 Diagram.
- Escola, Y. H. (1980). **Certain Effects of Selected Activities of Communicative Competence Training on the Development of German : A Case Study**. Dissertation Abstracts International.
- Harshim, Y. (1999). Is instruction design being use in module writing? **British Journal of Education technology** 30(4), 141-158
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). **Promoting active learning: Strategies for the college classroom**. San Francisco: Jossey – Bass Publisher.
- Office of Distance Learning, Florida State University. (2016). **Classroom and Pedagogical Techniques**. Retrieved November 27, 2018 from <https://bit.ly/3dLi1wk>
- Rollinson, P. (2004). **Thinking about Peer Review**. Oxford: Oxford University Press.
- Shokrpour, N. Keshavarz N., and Jafari S. M. (2013). The effect of peer review on writing skill of EFL students. **Khazar Journal of Humanities and Social Sciences**, 1(2), 24-35.

การพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP
ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่
บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์¹ และอุมพร ฉัตรวิโรจน์²

A DEVELOPMENT OF ENGLISH LABELS FOR NEW GENERATION FARMERS'
OTOP PRODUCTS IN KAMPHAENG PHET PROVINCE
BANDHIT CHATWIROTE¹ And UMAPORN CHATWIROTE²

Received: January 01, 2020

Revised: March 30, 2020

Accepted: May 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ 2) พัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ 3) ศึกษาความพึงพอใจ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การสำรวจสภาพและความต้องการในการพัฒนาฉลากบรรจุภัณฑ์ภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 103 คน สำหรับการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ และความพึงพอใจของผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 15 ผลิตภัณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามสภาพและความต้องการพัฒนาฉลากสินค้า แบบประเมินความเหมาะสม และความถูกต้องทางภาษาในการพัฒนาฉลากสินค้า ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และแบบสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนาฉลากสินค้า การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ หาค่าความถี่และค่าร้อยละและการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยพบว่า

สภาพข้อมูลฉลากสินค้าส่วนมากไม่มีข้อมูลฉลากสินค้าเมื่อพิจารณาจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีข้อมูลฉลากสินค้ามากที่สุดคือ ชื่อผลิตภัณฑ์ หรือชื่อของสินค้า, ราคาของสินค้า. ข้อที่อยู่ผู้ผลิตและผู้จัดทำหน่วย รองลงมาคือ ตราสินค้า ที่เป็นข้อความ/สัญลักษณ์/รูปแบบ และข้อที่มีข้อมูลฉลากสินค้าน้อยที่สุดคือ เครื่องหมาย ออ. / มอก. และความต้องการในการพัฒนา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ ในทุกข้อมูลของฉลากสินค้า

¹อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

การพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ตามข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ผลิตภัณฑ์ คือ มะเขือเทศราชินี สวนพลพิทักษ์, เครื่องดื่มผงข้าวโพดหวาน สีแดง ราชินีทับทิมสยาม, เพ็ญญา ข้าวเกรียบปลา, ข้าวกล้อง กข.43 SK สระแก้ว, กระจายสารท คนกวน, สวนคุณตุ๊ก, ข้าวปิ่นเกษตร คนหนองหลวง, ข้าวเกรียบกล้วยไข่ คนหาบกล้วย, ชาเกสรดอกกล้วยไข่, ว่านรางจืด ชาสมุนไพร บ้าน เค.ดี., ข้าวหอมมะลิ คนรักแม่, ข้าวปลอดภัย, ข้าวเกรียบใบหม่อน mom-mom, ข้าวเกรียบแก้วมังกร mom-mom

ความพึงพอใจต่อฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ในภาพรวม ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาจำแนกรายข้อพบว่า ฉลากสินค้ามีความถูกต้องใกล้เคียงกับต้นฉบับภาษาไทยมีความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือ ฉลากสินค้ามีความสวยงาม น่าสนใจ ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การใช้ตัวอักษรเหมาะสม

คำสำคัญ : การพัฒนาฉลากบรรจุภัณฑ์ภาษาอังกฤษ / ผลิตภัณฑ์ OTOP

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the conditions and requirements for developing product labels in English for OTOP products in Kamphaengphet province for new generation farmers 2) develop product labels in English 3) study satisfaction. The population and samples: 103 samples studied the conditions and requirements for developing English packaging labels for OTOP products in Kamphaengphet province, developing product labels in English and the satisfaction of 15 OTOP products. The tools were consisted of questionnaire of the condition and demand for product label development, suitability assessment and language accuracy in product label development form, and the satisfaction questionnaire. The data analysis and statistics were used by frequency, percentage, mean, standard deviation, connoisseurship and content analysis. The research found that

Most product label information does not contain product label information. The most product label information is product name or the name of the product, the price of the product, name, address, manufacturer and supplier, followed by text branding / symbol / pattern and the items with the lowest product label information are the FDA / TIS mark. The need for development was found that respondents had the need to develop product labels in English in every product label information.

Developing 15 product labels in English for OTOP products in Kamphaengphet province for new generation farmers according to the suggestions and comments of

experts were as followed: Cherry Tomato Pon Pithak Farm, Siam Ruby Queen Corn Milk Red Sweet Corn Instant Drink, Pennapha Fish Crispy Rice, SK Sa Kaew Gor Khor 43 Brown Rice, Khon Guan Krayasart, Suan Khun Took, Khon Nong Luang Pin Kaset Rice, Pisang Mas Banana Crispy Kon Haap Kluay, Kluay Khai Flower Pollen Tea, Laurel Clockvine (Blue Lumphet Vine) Herbal Tea Baan K.D. , Kon Rak Mae Brand Jasmine Rice, Khaow Plodpai, Organic Riceberry Rice, Mulberry leaf crispy rice mom-mom, Dragon fruit crispy rice mom-mom

Satisfaction with product labels in English for OTOP products in Kamphaengphet province for the new generation of farmers, The overall satisfaction is at the highest level. Considering the classification, it was found that the product label is accurate, close to the original Thai language, with the most satisfaction, followed by the product label is beautiful, interesting, the least satisfaction level is use of appropriate characters.

Keywords : A Development of English Labels/ OTOP Products

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ซึ่งการเปิด AEC นั้นนับว่าเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงของตราสินค้า (Brand) ของไทยรวมถึงผู้ประกอบการที่เมื่อการค้ามีความเป็นเสรีมากขึ้น ตราสินค้าต่างประเทศก็จะสามารถรุกเข้ามาทำตลาดได้ง่าย ขณะเดียวกันตราสินค้าไทยเองก็สามารถบุกเข้าทำตลาดในประเทศเพื่อนบ้านได้ง่ายขึ้นเช่นกัน ดังนั้นตราสินค้าไทยเองรวมถึงนักการตลาด จึงจำเป็นที่จะต้องมีการตั้งรับและการเตรียมความพร้อมที่ดี โดยสิ่งหนึ่งที่นักการตลาดควรต้องตระหนักถึงคือ พฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งในแต่ละประเทศพฤติกรรมผู้บริโภคนั้นย่อมมีความแตกต่างกัน รวมถึงมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ดังนั้น นักการตลาดหรือผู้ประกอบการจึงจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาและเรียนรู้พฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งนับว่าเป็นพลังขับเคลื่อนเพื่อจะได้เข้าถึงผู้บริโภคได้อย่างตรงจุด เพราะเมื่อผู้บริโภคยอมรับในสินค้าแล้ว ย่อมจะทำให้สินค้านั้นอยู่ในใจผู้บริโภค และยากที่สินค้าคู่แข่งในในตลาดจะเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดหรือเข้ามาแทนที่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งการค้าเสรีที่ผู้บริโภคมักมีทางเลือกมากมายทั้งจากการสื่อสารที่รวดเร็ว รวมถึงจำนวนข้อมูลข่าวสารที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น การสร้างตราสินค้าให้มีชื่อเสียงและมีความเป็นเอกลักษณ์ในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญ

ปัจจุบัน “ฉลากบรรจุภัณฑ์” เป็นส่วนหนึ่งของการการสร้างตราสินค้าและความเป็นเอกลักษณ์ที่มีความสำคัญมากต่อการดำเนินธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใดอีกทั้งยังครอบคลุมในธุรกิจเกือบทุกประเภทของสินค้าและบริการที่มีอยู่มากมายในตลาดทำให้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักการตลาด

และผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง รวมถึงเจ้าของสินค้าที่จำเป็นต้องสร้างความแตกต่างของ “ฉลากบรรจุภัณฑ์” ให้สามารถถูกเข้าใจในตลาดในประเทศเพื่อนบ้านได้ง่ายขึ้น

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมและการยอมรับจากตลาดภายในประเทศมาอย่างยาวนาน สมัยก่อนมิใช่เรื่องแปลก หากฉลากผลิตภัณฑ์มีเพียงภาษาไทย เพราะผู้ผลิตมุ่งหวังเพียงกลุ่มลูกค้าภายในประเทศไทยเป็นสำคัญ แต่ด้วยประชาคมอาเซียนที่กำลังจะมีผลบังคับใช้ในอนาคตอีกไม่กี่ปีข้างหน้านี้ เท่ากับเป็นการเปิดตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากประเทศไทยเข้าทำตลาดในกลุ่มประเทศเหล่านี้ที่มีประชากรรวมกันเกินกว่า 600 ล้านคนย่อมเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยในการเพิ่มยอดขายรายได้และผลกำไรจากผลิตภัณฑ์ของตนที่ผลิตขึ้น

ทั้งนี้ประชากรในกลุ่มประเทศเหล่านี้มีจำนวนไม่น้อยที่ไม่ถนัดในการอ่านฉลากในภาษาไทย ทำให้หลายครั้งผู้ผลิตเสียโอกาสในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่ตนประดิษฐ์คิดค้นขึ้นมาเป็นอย่างดีแก่ผู้บริโภคไปอย่างหน้าเสียดาย การจัดทำฉลากเป็นภาษาอังกฤษทำให้ผู้บริโภคเหล่านี้เลือกตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าการพัฒนาฉลากบรรจุภัณฑ์ภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพและความต้องการในการพัฒนาฉลากบรรจุภัณฑ์ภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์ ทำให้เกิดการรับรู้ถึงผลิตภัณฑ์ให้มีความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์เฉพาะตัว เพื่อให้ผู้บริโภคจดจำและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะทำให้สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่
2. เพื่อพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ศึกษาผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดกำแพงเพชร และแนวคิดและทฤษฎีด้านการพัฒนาฉลากสินค้า

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

การสำรวจสภาพและความต้องการในการพัฒนาฉลากบรรจุภัณฑ์ภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 140 คน ใช้แบบสอบถาม 103 ชุด กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่

และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อน +5% การพัฒนาผลผลิตเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน 15 ผลิตภัณฑ์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

3. ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมิถุนายน 2562

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจสภาพและความต้องการในการพัฒนาผลผลิตเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้

แบบสอบถามสภาพและความต้องการในการพัฒนาผลผลิตเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและความต้องการในการพัฒนาผลผลิตเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาผลผลิตเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด หลักการการพัฒนาผลผลิตเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถาม

2. จัดทำแบบสอบถามและรายการข้อคำถามในแต่ละประเด็น

3. วิเคราะห์ตัวแปรและประเด็นที่ต้องการศึกษา เพื่อกำหนดเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม

4. สร้างเป็นแบบสอบถามต้องการในการพัฒนาผลผลิตเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมเบื้องต้น

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของที่ปรึกษาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่า IOC ซึ่งได้ค่า IOC +1 ทุกข้อ

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient)

9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการ Try-out แล้ว ไปใช้ในการวิจัยต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดคณะทำงานในการแนะนำแบบสอบถาม ติดตามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามเวลาที่นัดหมาย ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 112 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ ความถี่และร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละในส่วนที่เป็นแบบเลือกตอบ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยตามกรอบความคิดในการวิจัยและผลที่ได้จากการสังเคราะห์ ในขั้นตอนที่ 1 สภาพและความต้องการในการพัฒนาลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ นำไปพัฒนาลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ จำนวน 15 ผลิตภัณฑ์ โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

2.1 ดำเนินการพัฒนาลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

1) นำข้อมูลจากการสำรวจสภาพและความต้องการในการพัฒนาลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร มาใช้ในการพัฒนาลากสินค้า

2) จัดการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ทางด้านภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงในการผลิตสินค้าต่อไป

2.2 ตรวจสอบผลิตสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ทางด้านภาษาอังกฤษ แล้วนำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุสิทธิ์ พันธุ์กล้า

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลลิตา แดงนารา

4) อาจารย์ธรรณา สุวรรณเจริญ

5) อาจารย์ถิรวิทย์ ไพรหมหานิยม

6) อาจารย์ณัฐพฤทธิ์ นพเก้า

โดยเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงวุฒิในการตรวจสอบฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางภาษาอังกฤษ
- 2) สอนหรือเคยสอนในระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ
- 3) มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ยอมรับทางด้านภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยนำฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญใน

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ ไปประเมินความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา โดยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษาอังกฤษ จำนวน 6 คน มีเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงวุฒิ ดังนี้

- 1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโททางภาษาอังกฤษ
- 2) สอนหรือเคยสอนในระดับอุดมศึกษาเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ
- 3) มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ยอมรับทางด้านภาษาอังกฤษ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาในการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาของฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) โดยกำหนดเป็นค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษา ดังนี้

คะแนน 5	เหมาะสมมากที่สุด	ความถูกต้องมากที่สุด
คะแนน 4	เหมาะสมมาก	ความถูกต้องมาก
คะแนน 3	เหมาะสม	ความถูกต้องปานกลาง
คะแนน 2	ไม่เหมาะสม	ความถูกต้องน้อย
คะแนน 1	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง	ความถูกต้องน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51- 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด	ความถูกต้องมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51- 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก	ความถูกต้องมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51- 3.50	หมายถึง	เหมาะสม	ความถูกต้องปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.50	หมายถึง	ไม่เหมาะสม	ความถูกต้องน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00- 1.50 หมายถึง ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ความถูกต้องน้อยที่สุด

เกณฑ์การยอมรับผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยต้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงยอมรับได้ว่าผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ มีความเหมาะสมและความถูกต้อง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ประเมินความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาในการพัฒนาผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยจัดส่งทางจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์ หรือทางอีเมลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาของผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาของผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ปรับปรุงผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้สมบูรณ์ นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสม ความถูกต้องทางภาษาของ ผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ในขั้นตอนที่ 3 มาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และดำเนินการศึกษาความพึงพอใจของผลราคาสินค้า

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่

ผู้วิจัยนำผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีการปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้ว นำไปศึกษาความพึงพอใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับผลราคาสินค้า สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้

แบบสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนาผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้แนวคิดจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีด้านการพัฒนาผลราคาสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP โดยแยกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ และหน้าที่ในกลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ จากผู้ให้ข้อมูลโดยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดเป็นค่า 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ความพึงพอใจมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ความพึงพอใจปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51- 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51- 4.50	หมายถึง	ความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51- 3.50	หมายถึง	ความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51- 2.50	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00- 1.50	หมายถึง	ความพึงพอใจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม เพื่อขอข้อมูลจากแบบสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ กับผู้ให้ข้อมูล

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามตามเวลาที่นัดหมาย ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้แบบสอบถามความพึงพอใจในการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ความพึงพอใจในการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ผลการสำรวจสภาพและความต้องการในการพัฒนาผลผลิตสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่

สภาพข้อมูลผลผลิตสินค้า พบว่า สภาพข้อมูลผลผลิตสินค้าส่วนมากไม่มีข้อมูลผลผลิตสินค้าเมื่อพิจารณาจำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีข้อมูลผลผลิตสินค้ามากที่สุดคือ ชื่อผลิตภัณฑ์ หรือชื่อของสินค้า, ราคาของสินค้า, ชื่อที่อยู่ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่าย รองลงมาคือ ตราสินค้า ที่เป็นข้อความ/สัญลักษณ์/รูปแบบ และข้อที่มีข้อมูลผลผลิตสินค้าน้อยที่สุดคือ เครื่องหมาย ออย. / มอก.

ความต้องการในการพัฒนา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในการพัฒนาผลผลิตสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ ในทุกข้อมูลของผลผลิตสินค้า

ผลการพัฒนาผลผลิตสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่

ตารางที่ 11 ผลการพัฒนาผลผลิตสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่

รายการผลผลิตสินค้า	ผลการปรับปรุงผลผลิตสินค้า
มะเขือเทศราชินี สวนพลพิทักษ์	Cherry Tomato Pon Pithak Farm 8 Village No. 6, Ban Mai Phatthana, Phet Chomphu Sub-district, Kosamphi Nakhon District, Kamphaeng Phet Province, 62000 Contact : 090-7302602
เครื่องดื่มผงข้าวโพดหวานสีแดง ราชินีทับทิมสยาม	SIAM RUBY QUEEN CORN MILK Red Sweet Corn Instant Drink Net Weight: 100 g Sugar Free Ingredients Siam Ruby Queen Sweet Corn powder No artificial color, smell, and flavor added Scent: sweet, nutritious from whole corn seeds - Beta-Carotene - Vitamins & Minerals - Xanthophyllin - Fiber Preparation: 1. Tear the packet, and put it in the mug 2. Pour hot water 3. Stir to blend 4. Drink while it is warm Red sweet corn instant drink Siam Ruby Queen grows and takes care of Siam Ruby Queen Sweet Corn with the finest process for the premium quality products through the standard production to serve you and your loved ones. Siam Ruby Queen Sweet Corn Milk. Manufactured and Distributed by Siam Ruby Queen Farm in Village, No. 6 Phatthana, Sub-district Kamphaeng Phet Province 62100 miki-sathun 092-2735780

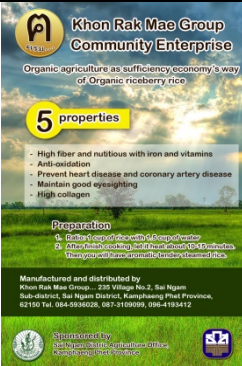
รายการฉลากสินค้า	ผลการปรับปรุงฉลากสินค้า
เพ็ญนภา ข้าวเกรียบปลา	 Pennapha Fish crispy rice Daily fresh, crispy and delicious Pattani formula Manufactured and distributed by 7/6 Village No. 11, Wang Khuang Sub-district, Phran Kratai District, Kamphaeng Phet Province, Thailand Tel : 080-2126148 Net weight: 100 g Ingredients Fish Meat 90% Black Pepper 10% Salt 2% Monosodium Glutamate 2% Tapioca Starch 25 Sugar 2%
ข้าวกล้อง กข.43 SK สระแก้ว	 SK Sa Kaew Gor Khor 43 Brown Rice The new species of healthy rice with low sugar, suitable for the people with diabetes and those wanting to control blood glucose level. Sugar level index: 57.5 Good for steaming or boiling, tender, sticky with little aromatic. Manufactured and Distributed by Sa Kaew Rice Co., Ltd. 38/1 Village No. 1, Sa Kaew Sub-district, Phran Kratai District, Kamphaeng Phet Province, Thailand 66000 Tel: 080-2126148 Net Weight: 1 Kg
กระยาสารท คนกวาน	 KHON GUAN KRAYASART Bite-sized Village No.2, Tha Phutua Sub-district, Khlong Khlang District, Kamphaeng Phet Province Tel. 084-5345212

รายการฉลากสินค้า	ผลการปรับปรุงฉลากสินค้า
สวนคุณตุ๊ก	
ข้าวปิ่นเกษตร คนหนองหลวง	
ข้าวเกรียบกล้วยไข่ คนหาบกล้วย	
ชาเกสรดอกกล้วยไข่	

รายการฉลากสินค้า	ผลการปรับปรุงฉลากสินค้า
ว่านรางจืด ชาสมุนไพร บ้าน เค.ดี.	
ข้าวหอมมะลิ คนรักแม่	
ข้าวปลอดภัย	

รายการฉลากสินค้า	ผลการปรับปรุงฉลากสินค้า
ข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์	
ข้าวเกรียบใบหม่อน mom-mom	
ข้าวเกรียบแก้วมังกร mom-mom	

จากตารางที่ 8 พบว่า ฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ตามข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ผลิตภัณฑ์ คือ มะเขือเทศราชินี สวนพลพิทักษ์, เครื่องดื่มผงข้าวโพดหวาน สีแดง ราชนิทัตทิพย์สยาม, เพ็ญณา ข้าวเกรียบปลา, ข้าวกล้อง กข.43 SK สระแก้ว, กระจายสารท คนกวน, สวนคุณตุ๊ก, ข้าวปั้น เกษตร คนหนองหลวง, ข้าวเกรียบกล้วยไข่ คนหาบกล้วย, ชาเกษตรดอกกล้วยไข่, วานรางจืด ชาสมุนไพร บ้าน เค.ดี., ข้าวหอมมะลิ คนรักแม่, ข้าวปลอดภัย, ข้าวเกรียบใบหม่อน mom-mom, ข้าวเกรียบแก้วมังกร mom-mom

ผลความพึงพอใจในการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ใน
จังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่

ความพึงพอใจของฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัด
กำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ ในภาพรวม ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา
จำแนกรายข้อพบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ฉลากสินค้ามีความถูกต้องใกล้เคียงกับต้นฉบับ
ภาษาไทย รองลงมาคือ ฉลากสินค้ามีความสวยงาม น่าสนใจ และข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การ
ใช้ตัวอักษรเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลสรุปในการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึง ความต้องการในการพัฒนาฉลากสินค้า
เป็นภาษาอังกฤษ กลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP ขาดความรู้ด้านมาตรฐานสินค้า ขาดการออกแบบฉลากสินค้า
จึงมีความต้องการพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษในทุกผลิตภัณฑ์และข้อมูลที่ปรากฏ

ในฉลากสินค้าภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับ สิริพิชญ์ วรณภาส และคณะ. (2550). พัฒนา
ต้นแบบผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อจัดทำหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตชุมชนและการ
พัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำการวิจัยโดยสำรวจปัญหาของกลุ่มผู้ผลิตชุมชนเพื่อคัดเลือกผลิตภัณฑ์นำร่อง ศึกษา
ความต้องการของผู้บริโภคเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ผลวิจัยพบว่า กลุ่ม
ผู้ผลิตชุมชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านการตลาด รองลงมา คือ ปัญหาการขาดช่องทางการจัดจำหน่าย
ขาดงบประมาณในการลงทุน ขาดการพัฒนาด้านรูปแบบสินค้า ขาดความรู้ด้านมาตรฐานสินค้า ขาด
การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ขาดความรู้ด้านระบบการจัดการและการจัดทำบัญชีต้นทุน ตามลำดับ กลุ่ม
ผู้ผลิตชุมชนต้องการการฝึกอบรมหลักสูตรด้านการบริหารจัดการกลุ่มมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการ
พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ด้านการตลาด ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ด้านการ
ออกแบบผลิตภัณฑ์ และด้านการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาสินค้า

การพัฒนาฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร
สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ สร้างความประทับใจและพึงพอใจให้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัด
กำแพงเพชร เห็นได้จากผลความพึงพอใจที่อยู่ในระดับมากที่สุด ของฉลากสินค้าภาษาอังกฤษใหม่ที่
ออกแบบขึ้น ซึ่งสาเหตุที่ความพึงพอใจเกิดจากการนำความคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วม และผู้เชี่ยวชาญมา
สังเคราะห์และผสานเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา ทำให้เกิดความประทับใจและความพึงพอใจ ในด้าน
ฉลากสินค้ามีความถูกต้องใกล้เคียง กับต้นฉบับภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับ ชาตรี บัวคลี่ (2557) ศึกษา
การออกแบบฉลากสินค้าด้วยกระบวนการสื่อสาร อย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน อาหาร
แปรรูปและสมุนไพรตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการวิจัย
เชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า อุปสรรค คือ ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และ
รูปแบบบรรจุภัณฑ์ ส่วนปัญหา คือ ความรู้เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ รวมถึง
งบประมาณในการสนับสนุนจากภาครัฐ ผลประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนร่วมต่อฉลากผลิตภัณฑ์
เดิมพบว่ามีค่าความพึงพอใจระดับน้อยทุกผลิตภัณฑ์ ข้อค้นพบที่โดดเด่นคือ ข้อมูลสำคัญสำหรับการออก
แบบอย่างมีส่วนร่วมต้องระบุดีมาจากปัญหาและความต้องการภายในของผู้มีส่วนร่วมสะท้อนผ่าน

กิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการวิจัย และสอดคล้องกับ พีรวัส กันตาคม (2551) ด้านความรู้ความเข้าใจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับอาหารเจและฉลากผลิตภัณฑ์เจสำเร็จรูปในระดับปานกลาง ซึ่งด้านความคิดเห็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อให้แสดงฉลากผลิตภัณฑ์เจสำเร็จรูป ในระดับเห็นด้วยระดับมาก เพื่อความรู้ความเข้าใจในสินค้านั้น ๆ

ความพึงพอใจของฉลากสินค้าเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับผลิตภัณฑ์ OTOP ในจังหวัดกำแพงเพชร สำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่ มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ฉลากสินค้ามีความสวยงาม น่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ สุลิตดา พงษ์อุทธา (2558) ศึกษาความเข้าใจและการใช้ฉลากโภชนาการหน้าบรรจุภัณฑ์ (Front-of-pack labeling) ของประชากรไทย ผลการวิจัยพบว่า การปรับเปลี่ยนรูปแบบฉลากเพียงเล็กน้อยโดยใช้สีหรือคำพูดที่แสดงถึงระดับความเหมาะสมของปริมาณสารอาหารอาจช่วยลดอุปสรรคต่าง ๆ ในการทำความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากฉลากได้ ซึ่งการค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาในหลาย ๆ การศึกษาทั่วโลกที่พบว่าการใช้สี สัญลักษณ์ หรือคำพูดส่งผลให้ผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสมได้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับฉลาก GDA หรือการที่ไม่มีฉลาก นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้สีหรือสัญลักษณ์นั้นสามารถช่วยให้ผู้บริโภคเลือกบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสมได้มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับฉลากรูปแบบอื่น ๆ ในเวลาที่รีบเร่ง และเมื่อผู้บริโภคมีจุดประสงค์ด้านโภชนาการที่หลากหลาย เนื่องจากผู้บริโภคสามารถทราบระดับความเหมาะสมได้ทันทีจากสีหรือสัญลักษณ์ที่เห็นโดยไม่ต้องประเมินความเหมาะสมของคุณค่าโภชนาการด้วยตนเอง และสอดคล้องกับ กันยาพร กุณฑลเสพย์ (2553) แนวทางในการออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์ยา กลุ่มผู้สูงอายุใช้การจดจำสีและตราสินค้าของฉลากมากกว่าข้อมูล เนื่องจากฉลากยาส่วนใหญ่ใช้ตัวอักษรขนาดเล็กมากในการบรรยายสรรพคุณยา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ควรมีการจัดนักวิชาการและนักวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้ด้านการพัฒนาสินค้าอย่างยั่งยืน ให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีความรู้เพื่อนำไปพัฒนาศักยภาพของตนเอง และต่อยอดผลิตภัณฑ์ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยกลุ่มผลิตภัณฑ์ OTOP อื่น ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร ผลิตภัณฑ์ด้านหัตถกรรม และผลิตภัณฑ์ธรรมชาติฯ ของแต่ละชุมชน ในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- ชาติรี บัวคลี่. (2560). การออกแบบฉลากสินค้าด้วยกระบวนการสื่อสาร อย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน อาหารแปรรูปและสมุนไพรตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนในจังหวัดสมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- พีรวัส กันตาคม. (2551). การศึกษาทัศนคติของผู้บริโภคต่อฉลากผลิตภัณฑ์เจสำเร็จรูปในอำเภอเมืองเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุลัดดา พงษ์อุทธา และคณะ. (2558). การศึกษาความเข้าใจและการใช้ฉลากโภชนาการหน้าบรรจุภัณฑ์ (Front-of-pack labeling) ของประชากรไทย. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา.
- สิริพิชญ์ วรรณภาส และคณะ (2550) พัฒนาระบบผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น เพื่อจัดทำหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพกลุ่มผู้ผลิตชุมชนและการพัฒนาผลิตภัณฑ์. สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement.

การประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
มินา เนียมนคร¹, ภูมิพัฒน์ รักพรมงค²

AN EVALUATION OF AN INTERNAL QUALITY ASSESSMENT SYSTEM
DEVELOPMENT PROJECT OF BANROMKLAO 4 SCHOOL UNDER TAK
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2
MINA NEAMNAKORN¹, POOMPIPAT RUKPONMONGKOL²

Received: February 02, 2020

Revised: April 24, 2020

Accepted: May 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 2) ด้านกระบวนการ (Process) 3) ด้านผลผลิต (Output) และเพื่อหาแนวทางพัฒนาโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 แหล่งข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 3 คน ครูผู้สอน จำนวน 24 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 117 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 จำนวน 82 คน และผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินโครงการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แจกแจงความถี่ และการจัดลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินโครงการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสม 3 ด้าน ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการ (Process) รองลงมา คือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และด้านผลผลิต (Output) ตามลำดับ

1.1 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสถานที่ดำเนินการ

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²ประธานที่ปรึกษา คณค่วิชาบริหารวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

1.2 ด้านกระบวนการ (Process) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน

1.3 ด้านผลผลิต (Output) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบ 4 และด้านผลผลิต (Output) ตามความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผลการจัดการเรียนการสอน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางการพัฒนาด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการการประเมินโครงการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 4 ด้านสรุปได้ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมให้ชุมชนและผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน 2) ใช้งบประมาณตรงตามแผนงาน และใช้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 3) ดำเนินถึงประโยชน์ของวัสดุ อุปกรณ์ แต่ละชิ้นให้มีความคุ้มค่าต่อการใช้งานมากที่สุด 4) มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ / การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา /
โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

Abstract

The purposes of this research were to evaluate an internal quality assurance system development project of Banromklao 4 School under Tak Primary Education Service Area Office 2 in three aspects, namely: 1) Input , 2) Process, and 3) Output and to determine the ways to develop an internal quality assurance system development project of Banromklao 4 School. The sample consisted of 1 school administrator, 3 project responsible teachers, 24 teachers, 117 grade 4-6 students, 82 grade 7-9 students, and 17 experts in the development of internal quality assurance system development project. The tools used for data collection were questionnaires and interview forms. Data were analyzed using software packages to analyze mean , standard deviation , frequency, and ranking.

The research results indicated as follows: 1. Overall evaluation of an internal quality assurance system development project of Banromklao 4 School under Tak Primary Education Service Area Office 2 was at a high level. The evaluative results indicated that the project met the evaluation criteria. When individual aspects were

considered, an aspect with the highest mean of suitability was Process, followed by Input, and Output, respectively.

1.1 The opinions of administrator and teachers towards Input were at the high level. The evaluative results indicated that this aspect met the evaluation criteria. When individual aspects were considered, an aspect with the highest mean was Place.

1.2 The opinions of administrator and teachers towards Process were at the high level. The evaluative results indicated that this aspect met the evaluation criteria. When individual aspects were considered, an aspect with the highest mean was Planning.

1.3 The opinions of administrator and teachers towards Output were at the high level. The evaluative results indicated that this aspect met the evaluation criteria. When individual aspects were considered, an aspect with the highest mean was Systematic internal quality assurance system to support the 4th round of external quality assessment. In addition, the opinions of students towards Output were at the high level. The evaluative results indicated that this aspect met the evaluation criteria. When individual aspects were considered, an aspect with the highest mean was Efficient learning management.

2. The ways to develop an internal quality assurance system development project of Banromklao 4 School under Tak Primary Education Service Area Office 2 according to experts' opinions could be concluded as follows: 1) activities should be organized for the participation of community and parents in students' learning, 2) budget should be allocated and used to meet the school's plan and the context, 3) maximum utilization of materials, tools, and equipment should be considered, and 4) the collaboration between a school and other agencies involved in being a learning source should be promoted.

Keyword: A project evaluation / Internal quality assessment system development / Banromklao 4 school under tak primary education service area office 2

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อ.พบพระ จ.ตาก เป็นโรงเรียนที่สอนระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา (ขยายโอกาส) ได้มีการจัดทำโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นโครงการต่อเนื่อง เพื่อเป็นตัวช่วยในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีกิจกรรมทั้งสิ้น 4 กิจกรรม 1.กิจกรรมประเมินภายใน 2.กิจกรรมประเมินภายนอก 3.กิจกรรมประเมินสถานศึกษา พอเพียง 4.กิจกรรมประเมินอาเซียน ซึ่งจากผลการนิเทศ และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 ปีการศึกษา 2560 พบว่า ที่ผ่านมามีครูยังทำกิจกรรมได้ไม่ครอบคลุมกับทั้ง 4 กิจกรรม และจากการประเมินคุณภาพภายในรอบสาม ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ที่คะแนน 11.42 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554) ซึ่งคะแนนที่ได้ก็ผ่านเกณฑ์มาเพียง 1.42 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 รวมไปถึงคะแนน O-Net ที่ผลคะแนนการทดสอบในปี 2559-2560 ลดลงในทุกรายวิชาทั้งระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และประถมศึกษาปีที่ 6 และผลคะแนนการทดสอบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (NT) ปีการศึกษา 2560 ที่ผลการทดสอบระดับคุณภาพปรับปรุง ทั้ง 3 ด้าน

จากความสำคัญดังกล่าว จึงเป็นโครงการที่ควรมีการประเมินว่าการดำเนินโครงการมีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด นอกจากนี้โครงการยังไม่เคยได้รับการประเมินโครงการที่เป็นรูปแบบการประเมินเชิงรูปธรรมผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อหาแนวทางพัฒนาโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการสำหรับเป็นแนวทางแก่ผู้บริหาร ครู ตลอดจนโรงเรียน ที่มีรูปแบบและบริบทคล้ายคลึงกันได้นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนกำหนดแนวทางในการปรับปรุง หรือพัฒนาการดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการ 2) ด้านกระบวนการ (Process) ของโครงการ 3) ด้านผลผลิต (Output) ของโครงการ
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ใช้แนวคิดการประเมินเชิงระบบ (System Approach) มีกรอบการประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 2) ด้านกระบวนการ (Process) 3) ด้านผลผลิต (Output)

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการ ครังนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 227 คน ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการประเมินโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 2) ด้านกระบวนการ (Process) 3) ด้านผลผลิต (Output)

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางพัฒนาโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

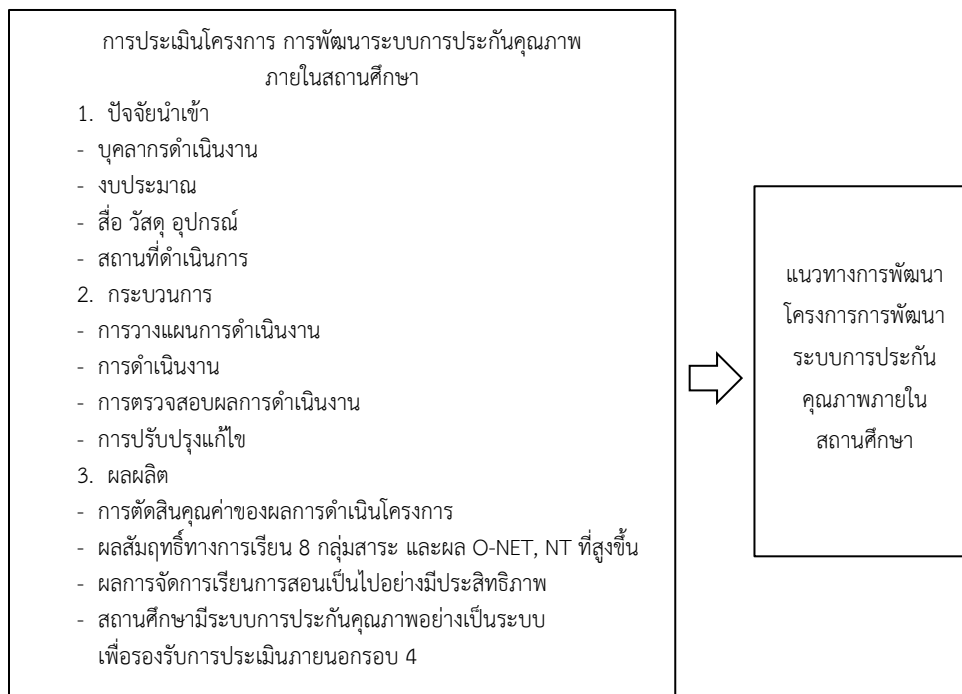
ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งมีคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จได้รับผลการประเมินภายนอกรอบ 3 ดี ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ได้รับผลการประเมินภายในดีไม่น้อยกว่า 3 ปี ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์รับผิดชอบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รวม 17 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการ ครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 -ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 227 คน ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินโครงการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบประเมินสำหรับผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการ ครูผู้สอน และผู้เรียนเกี่ยวกับการประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 พบว่า ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน และฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียน มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน เท่ากับ 0.99 ฉบับที่ 2 สำหรับนักเรียน เท่ากับ 0.96

2. แบบสัมภาษณ์การประเมินโครงการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ มาเป็นแนวทางในการสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขออนุญาต ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบประเมินโครงการไปส่งให้ประชากรโดยตรงและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถามจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบการประเมินโครงการที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ แล้วนำค่ามาแปลความหมาย (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533, หน้า 138) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ความเหมาะสมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	ความเหมาะสมระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ความเหมาะสมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ความเหมาะสมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ความเหมาะสมระดับน้อยที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินใจปฏิบัติงานของโครงการที่มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} \geq 3.50$ และ $S.D. \leq 1$ ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 นำข้อมูลที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโดยภาพรวมด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ของการประเมินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ผลการประเมิน
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1	ด้านบุคลากรดำเนินงาน	3.98	0.68	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	ด้านงบประมาณ	4.01	0.71	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์	3.97	0.69	มาก	ผ่านเกณฑ์

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ผลการประเมิน
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
4	ด้านสถานที่ดำเนินการ	4.05	0.63	มาก	ผ่านเกณฑ์
	รวมทั้งหมด	4.00	0.68	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.68) ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 มีความเหมาะสม 4 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านสถานที่ดำเนินการ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.63) รองลงมาได้แก่ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.71) ด้านบุคลากรดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.68) และด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโดยภาพรวมด้านกระบวนการ (Process) ของการประเมินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ผลการประเมิน
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1	ด้านการวางแผนการดำเนินงาน	4.20	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	ด้านการดำเนินงาน	4.07	0.70	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน	4.13	0.74	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	ด้านการปรับปรุงแก้ไข	3.97	0.66	มาก	ผ่านเกณฑ์
	รวมทั้งหมด	4.10	0.70	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.70) ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 มีความเหมาะสม 4 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.72) รองลงมาได้แก่ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.74) ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.70) และด้านการปรับปรุงแก้ไข ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินโดยภาพรวมด้านผลผลิต (Output) ของการประเมินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม			ผลการประเมิน
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1	ด้านการตัดสินคุณค่าของผลการดำเนินโครงการ	3.86	0.72	มาก	ผ่านเกณฑ์
2	ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระ และผล O-NET, NT ที่สูงขึ้น	3.64	0.61	มาก	ผ่านเกณฑ์
3	ด้านผลการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	3.91	0.60	มาก	ผ่านเกณฑ์
4	ด้านสถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบ 4	4.01	0.61	มาก	ผ่านเกณฑ์
รวมทั้งหมด		3.80	0.63	มาก	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 3 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.63) ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีความเหมาะสม 4 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านสถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับการประเมินภายนอก รอบ 4 ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.61) รองลงมาได้แก่ ด้านผลการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.60) ด้านการตัดสินคุณค่าของผลการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.72) และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระ และผล O-NET, NT ที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การประเมินโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีความเหมาะสม 3 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก คือ ด้านปัจจัยด้านกระบวนการ (Process) รองลงมา ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และด้านผลผลิต (Output) ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกด้าน

แนวทางการพัฒนาด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

- ด้านบุคลากรดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ จัดกิจกรรมให้ชุมชนและผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ สร้างความตระหนักให้กับผู้ปกครองและชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญกับการเข้าร่วมการช่วยเหลือกิจกรรมภายในโรงเรียนซึ่งส่งผลโดยตรงกับผู้เรียน และสร้างเครือข่ายชุมชนหรือผู้นำเผ่าในการเชื่อมต่อความสัมพันธ์และการรับรู้เข้าใจในการดำเนินงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียน ตามลำดับ

- ด้านงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ ใช้งบประมาณตรงตามแผนงานและใช้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด และมีการประชุม วิเคราะห์ กิจกรรมและเขียนโครงการให้ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

- ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ คำนึงถึงประโยชน์ของวัสดุ อุปกรณ์ แต่ละชิ้นให้มีความคุ้มค่าต่อการใช้งานมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ มีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อย่างเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และสร้างความตระหนักรู้ของผู้ปกครองและชุมชนในการช่วยระดมทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ในชุมชนมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน ตามลำดับ

- ด้านสถานที่ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ มีการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ สร้างแหล่งเรียนรู้ให้ทุกที่ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่เหมาะสมกับบริบทและเกิดประโยชน์กับผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมการพัฒนาสถานที่ในการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ และวิเคราะห์ความพร้อมของโรงเรียน (ต้นทุนเดิม) เพื่อออกแบบกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาด้านกระบวนการของโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

- ด้านการวางแผนการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ มีการประชุม วางแผนการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานให้ชัดเจน และเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และวางแผนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน มีรายละเอียดขั้นตอน ระยะเวลา วัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ ที่เหมาะสม รองลงมา ได้แก่ บุคลากรหรือผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน และมีการวิเคราะห์ค่าเป้าหมายคุณภาพของสถานศึกษาแล้วนำไปดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

- ด้านการตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ เน้นการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายช่องทาง เช่น สื่อออนไลน์ ป้ายประกาศ แผ่นพับ ฯลฯ รองลงมา ได้แก่ จัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้รับรู้และเข้าใจถึงการดำเนินงานและผลการดำเนินงานภายในโรงเรียน และ

สำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนทุกครั้งในการเข้าร่วมประชุมหรือทำกิจกรรมร่วมกับโรงเรียน ตามลำดับ

- ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ รายงานผลให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน รับทราบถึงผลการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ รองลงมา ได้แก่ ประชุมชี้แจงและรายงานผลการดำเนินงานภายในโรงเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษาและร่วมหาแนวทางการดำเนินงานในครั้งต่อไป และจัดกิจกรรมเปิดบ้าน (Open House) โดยจัดเป็นนิทรรศการผลงานของโรงเรียนและนักเรียนให้ชุมชนได้เข้ามาชม ตามลำดับ

- ด้านการปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและร่วมกันหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาต่อไป รองลงมา ได้แก่ วิเคราะห์ระหว่างมาตรฐาน ค่าเป้าหมายกับคุณภาพผลการดำเนินงานว่าไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่แล้วจึงหาแนวทางพัฒนา ต่อไป และจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามกรอบการดำเนินงาน ตามลำดับ

แนวทางการพัฒนาด้านผลผลิตของโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า

- การตัดสินคุณค่าของผลการดำเนินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ ครูจัดการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดที่นักเรียนจะต้องรู้ตามวัยและศักยภาพของแต่ละบุคคล รองลงมา ได้แก่ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเองโดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา และครูวิเคราะห์หลักสูตรและนำไปปรับใช้ลงสู่ชั้นเรียนและเห็นถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา และครูจัดทำแผนมีขั้นตอนชัดเจนและปฏิบัติลงสู่ชั้นเรียนได้ ตามลำดับ

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 8 กลุ่มสาระและผล O-NET, NT ที่สูงขึ้น ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ ครูวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลและจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน รองลงมา ได้แก่ ครูดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาอิงตามหลักสูตรแกนกลาง 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) และครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) ตามลำดับ

- ผลการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นแบบอย่างของการสร้างนวัตกรรมให้ครูได้รับรู้และนำไปปฏิบัติ รองลงมา ได้แก่ ครูเรียนรู้ที่จะสร้างนวัตกรรมจากสิ่งที่มีอยู่ในโรงเรียนหรือชุมชนให้นำมาใช้กับนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการแสวงหาแนวคิดและหลักการของการผลิตนวัตกรรม ตามลำดับ

- สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบ 4 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยพบว่าอันดับแรก ได้แก่ นำผลการประเมินมาปรับปรุงและตั้งค่าเป้าหมายให้ชัดเจนปฏิบัติได้จริงในครั้งต่อไป รองลงมา ได้แก่ การประกาศผลค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบเพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป และศึกษาวิเคราะห์ผล

การประเมินตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาประกาศใช้ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก แสดงว่ามีความเหมาะสม และเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสิน ปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผลเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะ ผู้บริหารและครู ให้ความสนใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครอบคลุมในการดำเนินงานทุกอย่าง และครูมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด และโรงเรียนมีการกำหนด โครงสร้างผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนมีการบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ได้แก่ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การประเมินผล (Check) และการปรับปรุง (Action) และโรงเรียนมีการ กำหนดโครงสร้างและผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน ในด้านบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครูให้ความสำคัญและเห็นความจำเป็นที่จะจัดกิจกรรม และ ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบาย การดำเนินการที่เหมาะสมกับบริบท ซึ่งสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2545, หน้า 20-21) กล่าวว่า วงจรคุณภาพเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งนิยมนำมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่แสดงการทำงานที่สมบูรณ์เป็นระบบ การดำเนินการโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA : plan do check act) เริ่มจากกำหนดเป้าหมาย หรือมาตรฐานของสถานศึกษา แล้ววางแผน (P) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนด จากนั้นจึงดำเนินการตามแผน (D) ในขณะที่ดำเนินการก็ทำการตรวจสอบ (C) ว่าดำเนินการไปแล้วนำไปสู่เป้าหมายหรือไม่เพียงใด แล้วนำผลการตรวจสอบมาใช้แก้ไข ปรับปรุง (A) แล้ววางแผนให้การดำเนินงานในข้อต่อไปดีขึ้น ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องทำให้เป็นวงจรตลอดเวลา

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่ามีความเหมาะสม และเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสิน ปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผลเป็นเช่นนี้ เป็นเพราะ โรงเรียนดำเนินงานของโครงการเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ มีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกกิจกรรม และผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้าใจและดำเนินงานไปในทิศทางที่วางแผนไว้และบรรลุวัตถุประสงค์ จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลว่า ควรมีการนิเทศการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจในการดำเนินงาน หรือมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ชุมชนทราบ เช่น การเปิดบ้าน (Open House) ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543, หน้า 11) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการ ประกันคุณภาพภายในไว้ดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายในคือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่ เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้อง วางแผน

พัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และ พัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบมีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามี คุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่ามีความเหมาะสม และเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตามเกณฑ์การตัดสิน ปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน ซึ่งด้านสถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับการประเมินภายนอกรอบ 4 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เป็นเพราะ ผู้บริหารและครู ให้ความสนใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ครอบคลุมในการดำเนินงานทุกอย่าง มีการวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และ พัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ นิกร ศรีสุพรรณ (2550, หน้า 14) กล่าวว่า หลักการประกันคุณภาพภายในเป็นการบริหาร เชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วมของครูบุคลากรทุกฝ่าย ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ และมีคุณสมบัติ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

ผลการหาแนวทางการพัฒนา โดยภาพรวม โดยพบว่าข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือด้านการตัดสินคุณค่าของผลการดำเนินโครงการ แนวทางการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ ครูจัดการเรียนการสอนตามตัวชี้วัดที่นักเรียนจะต้องรู้ตามวัยและศักยภาพของแต่ละบุคคล เป็นเพราะครูยังขาดการวิเคราะห์ตัวชี้วัดก่อนนำไปจัดทำแผนการเรียนรู้สู่การสอนและไม่มีครูวิเคราะห์ให้ผู้เรียนรายบุคคลได้ทั้งหมดจึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนควรมีการร่วมการทำ PLC เพื่อหาแนวทางการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกัน ครูต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเน้นเรียนวิชาเพื่อหาความรู้สู่การพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ว่า มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญอยู่ 5 ประการ ประกอบด้วย (1) การมีบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (Shared norms & values) (2) การมุ่งเป้าหมายร่วมกันสู่การเรียนรู้ของนักเรียน (Collective focus on student learning) (3) การร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) (4) การขึ้นเน้การปฏิบัติ (Deprivatized practice) (5) การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflective dialogue)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาด้านนโยบาย คือ เน้นงานวิชาการ โดยยึดแนวการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง

โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พัฒนาวิสัยทัศน์ และพัฒนาระเบียบและวิธีการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ครอบคลุมภารกิจ ส่งเสริมให้คณะครูและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทุก ๆ ด้าน

2. นำผลการวิจัยไปพัฒนาองค์กร คือ โรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับชุมชนและหน่วยงานข้างเคียงให้เข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในองค์กร

3. นำผลการวิจัยไปพัฒนาบุคลากร คือ นำผลการประเมินโครงการ นี้ ไปวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางแก้ไขอย่างต่อเนื่องโดยได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้กับบุคลากรและนักเรียนเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการ และครูผู้สอนทุกคนต้องให้ความสำคัญไปที่คุณภาพผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ให้ทุกคนใช้ความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการประเมินโครงการ เป็นประจำทุกปีและมีการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการพัฒนาผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพภายในการประเมินครั้งต่อไป อาจมีการใช้รูปแบบการประเมินรูปแบบอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการศึกษา ทฤษฎีและการวิจัย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิกร ศรีสุพัฒน์. (2550). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : สกส.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2546). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.

การพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โดยใช้ฐานกิจกรรมการเรียนรู้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา
ของนักศึกษาครุศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
เลเกีย เขียวดี

DESIRABLE CHARACTERISTICS DEVELOPMENT OF NATURAL RESOURCES AND
ENVIRONMENT CONSERVATION BY USING ACTIVITIES BASED LEARNING IN THE
ENVIRONMENTAL EDUCATION PROCESS OF SOCIAL STUDIES TEACHER STUDENTS,
FACULTY OF EDUCATION, KAMPHAENG PHET RAJABHAT UNIVERSITY
LAKIA KHIEODI

Received: January 01, 2020

Revised: March 30, 2020

Accepted: May 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษา โดยกระบวนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา และเพื่อศึกษาผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาสู่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผ่านฐานกิจกรรมกระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษา ที่เรียนในรายวิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนสำหรับครู ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2561 จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกเจาะจงจากนักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา และนักเรียนจำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (T-Test)

ผลการศึกษาพบว่า ผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา โดยกระบวนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านน้ำ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.78) ด้านภาวะโลกร้อน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.72) ด้านป่าไม้ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.91) ด้านขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.80) และด้าน อากาศ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ และผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดสู่นักเรียนผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ดังนี้ ด้านน้ำ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.82) ด้านภาวะโลกร้อน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.84) ด้านป่าไม้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.86) ด้านอากาศ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.91) และด้านขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

คำสำคัญ : ทรัพยากรธรรมชาติ, สิ่งแวดล้อม, กิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา, นักศึกษาวิชาชีพครู
สังคมศึกษา, คุณลักษณะ

Abstract

The purpose of this research aim to study the results of the desirable characteristics development of natural resources and environment conservation by using activities based learning in the environmental education process of Social Studies Teacher Students to students in secondary school through environmental education activities. Sample groups include 29 students who studying in Sustainable Natural Resources and Environmental Management for Teacher course for the 1st semester of academic year 2018 , which were obtained by using Specific Sampling, and 200 students in secondary school. The research instruments were the statistical questionnaire for analysis. Data are used for the mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD) and T-Test.

The study indicated that the results of the development of natural resource and Environmental conservation features of students By the process of environmental education activities. Overall it is at a high level ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.80). Found that it is at a high level in all aspects By sorting the average value from descending to the following each categories : water ($\bar{X} = 4.04$, SD = 0.78) global warming ($\bar{X} = 3.94$, SD = 0.72) forest ($\bar{X} = 3.88$, SD = 0.91) solid waste ($\bar{X} = 3.87$, SD = 0.80) and weather ($\bar{X} = 3.59$, SD = 0.80) and the result of the transfer of natural resources and environmental conservation to students in secondary school through environmental education activities. Overall it is at a high level ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.85). Found that it is at a high level in all aspects By sorting the average value from descending to the following each categories : water ($\bar{X} = 3.86$, SD = 0.82), global warming ($\bar{X} = 3.83$, SD = 0.84), forest ($\bar{X} = 3.80$, SD = 0.86) solid waste ($\bar{X} = 3.70$, SD = 0.82) and weather ($\bar{X} = 3.72$, SD = 0.91) as respectively

Keywords: Natural Resource, Environmental, Environmental Education Camp Activities, Pre-service Teachers in Social Studies, Characteristic.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัญหาสำคัญที่นำไปสู่การก่อภัยพิบัติต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและต่อโลก ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรของมนุษย์อย่างไม่ประหยัดและขาดความรับผิดชอบ ก่อให้เกิดปัญหามลพิษและปัญหาอื่น ๆ ซึ่งเป็นภาวะการณ์ที่กระทบกระเทือนต่อคนจำนวนมาก ซึ่งภาวการณ์ดังกล่าว ไม่เป็นที่พึงปรารถนาและควรมีการกระทำบางอย่างเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ดิน แร่ธาตุ สัตว์ และพืช และปัญหาเสื่อมโทรมของคุณค่าสิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์เช่น ดิน น้ำ อากาศ เป็นต้น รวมถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศตามธรรมชาติ ตลอดจนปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมอันมีปัญหาดังกล่าว เหล่านี้ล้วนมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์ การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว (Exponential) ทำให้มีการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้สนองความต้องการในการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้นทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งบางครั้งเกินความจำเป็น จนทำให้ระบบนิเวศต่าง ๆ เสียสมดุล ทรัพยากรธรรมชาติบางอย่างเสื่อมโทรม ร่อยหรอหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงจนไม่สามารถเอื้อประโยชน์ได้เช่นเดิม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาวิธีการ หรือมาตรการในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมและมีเหตุผลเพียงพอ ทั้งนี้รวมถึงการควบคุมขนาดประชากรโลกให้มีความเหมาะสมกับทรัพยากรของโลก ขณะเดียวกันก็ต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย การสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติทำให้เกิดผลกระทบที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ต่อมนุษย์อย่างใหญ่หลวง ก่อให้เกิดภัยต่าง ๆ ที่ตามมาอย่างต่อเนื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural resources conservation) จึงรวมถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติด้วยวิธีการฉลาดเหมาะสม โดยใช้อย่างประหยัด ให้เกิดประโยชน์และเกิดคุณค่ามากที่สุด และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

การพัฒนาที่ยั่งยืนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ทั้งหมด 17 เป้าหมาย ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่ม People ที่ว่าด้วยเรื่องคุณภาพชีวิตของผู้คน กลุ่ม Prosperity ที่ว่าด้วยเรื่องความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนและครอบคลุม กลุ่ม Planet ที่ว่าด้วยเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่ม Peace ที่ว่าด้วยเรื่อง สันติภาพ สถาบันที่เข้มแข็ง และความยุติธรรม กลุ่ม Partnership ที่ว่าด้วยเรื่องการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเป้าหมายที่สอดคล้องกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เป้าหมายที่ 6: สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 12: สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 13: เร่งต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่ 14: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป้าหมายที่ 15: ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

นอกจากนี้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาสังคมศึกษา ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตระหนักและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเพื่อให้ได้องค์ความรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย มีความรู้ความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม ตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและมีความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืน และสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาปลูกฝังสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักเรียน

กิจกรรมการฝึกอบรมในค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรแนวทางหนึ่งที่เกิดขึ้น โดยการนำ ผู้เรียนมาอยู่ร่วมกัน และกำหนดเวลาให้มีการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ทางสิ่งแวดล้อมร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ สัมผัสประสบการณ์ตรง ให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม พัฒนาทักษะและเจตคติ เพื่อให้เกิดความตระหนักถึง เรื่องสิ่งแวดล้อม ปัญหา และผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานทั้งเป็นรายบุคคล และรวมกันเป็นกลุ่ม ฝึกให้มีมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบวินัย ใจกว้าง ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตลอดจนมีความสามัคคีในหมู่คณะ การจัดกิจกรรมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการสอนที่ให้ผู้เรียนเห็นสภาพปัญหาและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนในด้านความรู้ ความเข้าใจ พัฒนาทักษะความตระหนัก และส่งเสริมประสบการณ์โดยตรงให้กับผู้เรียน มองเห็นภาพที่แท้จริงของปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อที่ว่า การเรียนจะเกิดด้วยการกระทำ ประสบการณ์เบื้องต้นของเด็กควรเป็นประสบการณ์ในสถานการณ์จริง และการจัด ประสบการณ์ให้ผู้เรียนควรเป็นประสบการณ์ตรง เพื่อที่จะเป็นรากฐานที่จะสร้างความเข้าใจอย่างแท้จริง ความรู้ที่เกิดจากการค้นพบนั้นจะเป็นความรู้ที่จำได้นาน (อุกฤษ ทิงาม และคณะ 2559 : 211) ดังนั้นการอนุรักษ์นอกจากจะช่วยยังประโยชน์ให้สิ่งมีชีวิตทั้งหลายทั้งทางตรงและทางอ้อมแล้ว ยังมีส่วนในการปลูกฝังให้เยาวชนของชาติมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันถือเป็นสมบัติของชาติ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาควบคู่ไปกับการเรียนในห้องเรียน

ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์ผู้สอนในโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เล็งเห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จึงมุ่งที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยการจัดกิจกรรมที่พัฒนาทั้งตัวผู้เรียนและส่งผลต่อประชากรกลุ่มอื่น ๆ ในชุมชน ซึ่งมุ่งผลให้เกิดแก่นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขึ้นเพื่อให้นักศึกษาและประชาชนทั่วไปตระหนักและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้ฐานกิจกรรมการเรียนรู้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา ในรูปแบบของการจัดค่าย ซึ่งมีทั้งกิจกรรมด้านสันตนาการ และกิจกรรมวิชาการ โดยมีการแบ่งเป็นฐานการเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีนักศึกษาเป็นวิทยากรประจำฐาน ให้ความรู้แก่นักเรียน และกิจกรรมสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา โดยกระบวนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาสู่นักเรียนผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษามีคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา อยู่ในระดับมาก
2. นักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษามีคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

นักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร 5
ชั้นปี จำนวน 224 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่เรียนในรายวิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
สำหรับครู ภาคเรียน

ที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 29 คน

เนื้อหา

การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อย่างยั่งยืนสำหรับครู

ด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการจัดกิจกรรมค่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา โปรแกรมวิชาสังคม
ศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ตัวแปรตาม ได้แก่ นักศึกษาและนักเรียนมีคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

ด้านระยะเวลา

ปีการศึกษา 2561 (มิถุนายน 2561 - มีนาคม 2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์
โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ของนักศึกษาแหล่งข้อมูล

นักศึกษาที่เรียนในรายวิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนสำหรับ
ครู ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 29 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของนักศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย
ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ตามระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

4.51-5.00 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างข้อคำถามในการวิจัย
2. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ และผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษา
4. นำแบบแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของการใช้ภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน
5. นำแบบแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาคำนวณ หาค่า IOC แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00
6. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
7. ส่งแบบแบบสอบถามที่ได้รับการคัดเลือกไปตรวจสอบ กับ นักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.82
8. นำแบบแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาโปรแกรมวิชาสังคมศึกษาโดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถ่ายทอดสู่นักเรียนผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาใช้แบบสอบถาม

แหล่งข้อมูล

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 คุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ตามระดับ ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

4.51-5.00	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างในขั้นตอนที่ 2 ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถ่ายทอดสู่นักเรียนผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง คุณลักษณะการอนุรักษ์ ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษา ตารางที่ 1 แสดงผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา

คุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านขยะมูลฝอย	3.87	0.80	ระดับมาก
ด้านอากาศ	3.59	0.80	ระดับมาก
ด้านน้ำ	4.04	0.78	ระดับมาก
ด้านป่าไม้	3.88	0.91	ระดับมาก
ด้านภาวะโลกร้อน	3.94	0.72	ระดับมาก
รวม	3.86	0.80	ระดับมาก

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษา มีคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านน้ำ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.78) ด้านภาวะโลกร้อน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.72) ด้านป่าไม้ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.91) ด้านขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.80) และด้านอากาศ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดสู่นักเรียน ผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดสู่
 นักเรียน ผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา

คุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
ด้านขยะมูลฝอย	3.70	0.82	ระดับมาก
ด้านอากาศ	3.72	0.91	ระดับมาก
ด้านน้ำ	3.86	0.82	ระดับมาก
ด้านป่าไม้	3.80	0.86	ระดับมาก
ด้านภาวะโลกร้อน	3.83	0.84	ระดับมาก
รวม	3.78	0.85	ระดับมาก

จากตารางที่ 2 พบว่าแสดงผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดสู่
 นักเรียนผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านน้ำ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.82) ด้านภาวะโลกร้อน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.84) ด้านป่าไม้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.86) ด้านอากาศ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.91) และด้านขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา
 โดยกระบวนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.80) เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้าน
 น้ำ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.78) ด้านภาวะโลกร้อน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.72) ด้านป่าไม้ ($\bar{X} = 3.88$,
 S.D. = 0.91) ด้านขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.80) และด้านอากาศ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.80)
 ตามลำดับ

2. ผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดสู่
 นักเรียนผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.85) เมื่อ
 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้าน
 น้ำ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.82) ด้านภาวะโลกร้อน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.84) ด้านป่าไม้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D.
 = 0.86) ด้านอากาศ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.91) และด้านขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.82)
 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยการหาการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกระบวนการจัดกิจกรรมโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษา โปรแกรมวิชาสังคมศึกษา อภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักศึกษา โดยกระบวนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านน้ำ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.78) ด้านภาวะโลกร้อน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.72) ด้านป่าไม้ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.91) ด้านขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.80) และด้านอากาศ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับอุกฤต ฑิฆาม และคณะ (2559 : 217-220) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนากิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนากิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา 2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนใน อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มเจาะเข้าร่วมการพัฒนากิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือกิจกรรมแบบทดสอบความรู้ แบบวัดทัศนคติ และแบบวัดการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิจัยพบว่า หลังจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา เยาวชนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ และทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีส่วนร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ โอภาส เกตุเดชา (2554 : 130-132) ได้ศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและพัฒนาโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ค่าย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี จำนวน 60 คน ที่สมัครใจเข้ารับการอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการจัดการเรียนรู้ ค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สำหรับการอบรม 2 วัน 1 คืน แบบทดสอบวัดความรู้ แบบวัดเจตคติ และ แบบวัดพฤติกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การถดถอย พหุคูณ (Multivariate Multiple Regression) Paired t-test และ F-test (MANCOVA และ ANCOVA) การศึกษาวิจัย พบว่า ก่อนการจัด ค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยอยู่ในระดับน้อย มีเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการเข้าค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักศึกษาโดยรวม มีความรู้เกี่ยวกับ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีเจตคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดสู่ นักเรียนผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.85) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านน้ำ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.82) ด้านภาวะโลกร้อน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.84) ด้านป่าไม้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.86) ด้านอากาศ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.91) และด้านขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับอุกฤต ที่งาม และคณะ (2559 : 217-220) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนา กิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อ พัฒนากิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา 2) เพื่อศึกษาและ เปรียบเทียบความรู้ และทัศนคติ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้ กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา 3) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนใน อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสมัครใจเข้าร่วมการพัฒนากิจกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คู่มือกิจกรรม แบบทดสอบความรู้ แบบวัดทัศนคติ และแบบวัดการมีส่วนร่วม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Paired t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิจัยพบว่า หลังจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา เยาวชนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ และทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีส่วนร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ใน ระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับณัฐวรรณ สุนทรวิโรจน์ (2556 : 57) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน ผลการศึกษาปรากฏว่า การมีส่วนร่วม การ บำรุงรักษา มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อวัดจากการมีส่วนร่วมใน กิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การเข้าร่วม กิจกรรมพัฒนาแม่น้ำลำคลองการชักชวนให้สมาชิกในครอบครัว เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำเนื่องใน วันสำคัญ และการเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน หรือกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อเสนอ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และวิธีการในการพัฒนาแหล่งน้ำ และเมื่อวัดการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปลูกพืชแบบขั้นบันได การใช้ปุ๋ยหมักที่ผสมเอง การกำจัดวัชพืชโดยวิธีธรรมชาติ การกำจัด วัชพืชโดยใช้สารเคมี การปลูกพืชคลุมดิน การปลูกหญ้าแฝก การปลูกพืชตระกูลถั่ว พบว่าการ บำรุงรักษามีอิทธิพลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเช่นกัน สำหรับปัจจัยที่ไม่มี อิทธิพล ต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเลย คือ การมีจิตสำนึกจากการวัดการมีจิตสา นึกของประชาชนในกิจกรรมด้าน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การกำจัดขยะ การกำจัดฟางข้าว การสร้าง ส้วม การจับสัตว์น้ำ พบว่าการมีจิตสำนึกไม่มีอิทธิพลใด ๆ ต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม แนวทางการแก้ไขปัญหา หน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมี การประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้เข้าใจ ความหมายและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งรณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนรู้จักรักหวงแหน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกัน จะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำรงคงอยู่คู่ชุมชนและพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอดไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำรูปแบบกิจกรรมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนานักศึกษาในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. รูปแบบกิจกรรมการถ่ายทอดความรู้ของกิจกรรมโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดย ใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อม สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของหน่วยงานอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการถ่ายทอดคุณลักษณะการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถ่ายทอดสู่นักเรียนผ่านกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา ก่อนและหลังการได้รับการจัดกิจกรรม

3. ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2529). พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณัฐวรรณ สุนทรวริทธิโชติ. (2556). การศึกษาสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตตำบลสามบัณฑิต : กรณีศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประชาชน. รายงานการวิจัย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- ทวี ทองสว่าง และทัศนีย์ ทองสว่าง. (2523). การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ยุภาติ ปณะราช. (2558). การพัฒนากิจกรรมค่ายคณิตศาสตร์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะความเป็นครู สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูสาขาวิชาคณิตศาสตร์. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี ฉบับที่ 2.

อุกฤษฏ์ ทุ่งาม และคณะ (2559). “การพัฒนากิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยใช้กระบวนการ
สิ่งแวดล้อมศึกษา”. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 10(4) :

ตุลาคม-ธันวาคม.

โอภาส เกตุเดชา. (2554). การศึกษาและพัฒนาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักศึกษา
วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี. วิทยานิพนธ์ ปรัช.ด. สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล

สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

สุทธาทิพย์ หาญเมือง¹, ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล²

THE GUIDELINES DEVELOPMENT ACADEMICS AFFAIRS ADMINISTRATION
DEVELOPMENT IN MEASOD MUNICIPLE SCHOOLS,
MEASOD DISTRICT, TAK PROVINCE.
SUTTHATHIP HARNMUANG¹, POOMPIPAT RUKPONMONGKOL²

Received: January 28, 2020

Revised: April 28, 2020

Accepted: May 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด ปีการศึกษา 2561 จาก 5 โรงเรียน หากกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ในส่วนของผู้บริหาร จำนวน 17 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 5 คน และในส่วนของครูใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลากตามสัดส่วน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 167 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แจกแจงความถี่และการจัดลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมาคือด้านการแนะแนว ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด พบว่า ด้านที่มีความถี่มากที่สุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²ประธานที่ปรึกษา คณบดีวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2. แนวทางพัฒนาบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรโดยมีคณะกรรมการดำเนินงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัดและบริบทของสถานศึกษา มีการติดตามและควบคุมงานวิชาการ ใช้แนวคิดแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มุ่งเน้นผลการจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนให้ปฏิบัติจริง ติดตามวัดผลประเมินผล และมีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองทราบ นำผลมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยของครู ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีการจัดอบรมหรือเรียนรู้กับผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ เน้นการบูรณาการ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบของเทคโนโลยี ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นอกจากนี้ ควรสร้างความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นหรือโรงเรียนใกล้เคียง

คำสำคัญ : แนวทางพัฒนา, การบริหารงานวิชาการ , โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด สร้างเครือข่ายด้านการศึกษากับสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนอื่น ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต มีวุฒิภาสือออรณั ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่จิตอาสา

Abstract

The purposes of this research consist of 1) To survey the academic administration conditions and municipalities, Maesod district, Tak. 2) find suitable development plan for the academic administrations in public schools under Maesod municipalities, Maesod district, Tak. Research sample and group study consist of Teachers and administrators of public schools under Maesod municipalities in 2017, by using purposive random sampling in administrator groups (17 people), Head of academic department (5) and using simple random sampling in teacher groups, 167 people in total. Research instruments used in this research are survey and interview. Finding result, mean, standard deviation, frequency distribution and ranking by complete analysis program.

The result was found that: 1. The academic administration conditions and problems in public schools under Mae-sod municipalities, Mae-sod district, are in high ranking. Considering in each individual aspect, it was found that most ranking aspect that caused problem is educational supervision, followed by educational guidance, educational assessment and the last one is transferring petition result. The lowest ranking consists of research for educational quality development in schools, administration problems in public schools under Mae-sod municipalities, Mae-sod district. As a result, the most considered problem was the research for educational quality development in schools.

2. Academic administration development in public school under Mae-sod municipalities, Mae-sod district, should included academic curriculum development with cooperation between related agencies. It should provide related policies to academic affiliation and lyceums, set up monitoring measures on academic project, mainly focus on teaching method, practical for learners, monitor and assess outcome, and report to chief and learners' guardian. Followed by improving teaching method, based on feedbacks, promote their teachers' projects, inviting lecturer to provide teachers a research information regularly. Always set up a research report in class and promote a meeting between each department, in order to exchange teaching plan, adapted it for further research. Moreover, further cooperation between nearby schools and other agencies were suggested.

Keyword: development plan/ administration plan/ public school under municipalities
Maesod, Maesod district, Tak

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551 มาตรา 10 เช่นเดียวกัน และในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษาระบุไว้ในมาตรา 22 ถึงมาตรา 30 ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน บทบาทสำคัญของสถานศึกษาต้องยึดหลักตอบสนองต่อผู้เรียนโดยยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการเรียนการสอนต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เหมาะสมกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน มุ่งเน้นประเมินพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติและพฤติกรรมการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม วัตถุประสงค์และประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับระดับและรูปแบบการจัดกิจกรรม

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กเรียนในเขตเทศบาลและการจัดการศึกษาของเทศบาลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีการดำเนินงานส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือให้เทศบาลสามารถปฏิรูปการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ การบริหารการศึกษาของเทศบาลดำเนินการโดยสำนักการศึกษา หรือกองการศึกษาในฐานะหน่วยปฏิบัติ สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการศึกษาของเทศบาล ดำเนินการจัดตั้งงบประมาณและดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , 2547, หน้า 23)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวจะเห็นว่าการบริหารงานวิชาการเป็นเรื่องสำคัญเพราะงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา การส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย วางแผนและแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงส่งเสริมพัฒนางานวิชาการแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการศึกษา สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อแก้ปัญหาและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพ ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด เพื่อจะได้ข้อมูลมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขอบเขตของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามขอบข่ายงานวิชาการ 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการศึกษา 4) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) ด้านการแนะแนว 8) ด้านการนิเทศการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด ปีการศึกษา 2561 จาก 5 โรงเรียน จำนวน 294 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด ปีการศึกษา 2561 จาก 5 โรงเรียน โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอแกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด , 2556 หน้า 43) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ในส่วนของผู้บริหาร จำนวน 7 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 5 คน และในส่วนของครูใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลากตามสัดส่วน จำนวน 155 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 167 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

นำข้อมูลจากตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการศึกษา 4) ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) ด้านการแนะแนว 8) ด้านการนิเทศการศึกษา

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษา จำนวน 17 ท่าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการศึกษา
4. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
6. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
7. ด้านการแนะแนว
8. ด้านการนิเทศการศึกษา

แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่
สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ประชากร

ประชากร ได้แก่ คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด ปีการศึกษา 2561 จาก 5 โรงเรียน จำนวน 294 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด ปีการศึกษา 2561 จาก 5 โรงเรียน โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่และมอแกน (Krejcie & Morgan, 1970; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ในส่วนของผู้บริหาร จำนวน 7 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 5 คน และในส่วนของครูใช้การสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลากตามสัดส่วน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 167 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็น Check list ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ โดยใช้การกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1999, หน้า 20) ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ (Multiple Response)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรไปขอความร่วมมือจากโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยแจ้งโรงเรียนเพื่อเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วดำเนินการจัดทำตามการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามที่ส่งไป
4. ได้แบบสอบถามกลับคืนมา ร้อยละ 100
5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ ความถี่และค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์ระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน เสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก นำข้อมูลการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ แล้วเรียงลำดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของคณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.68	0.74	มาก
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการจัดการเรียน การสอน	3.77	0.79	มาก
3	ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผล การศึกษา	3.82	0.80	มาก
4	ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.79	0.81	มาก
5	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.19	1.13	ปานกลาง
6	ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.48	0.71	ปานกลาง
7	ด้านการแนะแนว	3.98	0.73	มาก
8	ด้านการนิเทศการศึกษา	3.97	0.73	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.71	0.75	มาก

จากตาราง พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.71, S.D.=0.75$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการแนะแนว ($\bar{x}=3.98, S.D.=0.73$) รองลงมาคือด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x}=3.97, S.D.=0.73$) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการศึกษา ($\bar{x}=3.82, S.D.=0.80$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($x = 3.19, S.D.=1.13$) สรุปเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร รองลงมาได้แก่ ประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา และมีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และนำหลักสูตรของสถานศึกษาไปจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ โรงเรียนมีโครงการส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และครูมีการจัดสอนเสริมให้กับนักเรียนปกติและซ่อมเสริมให้กับนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การนำผลการประเมินไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนา นักเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูทำการวัดผลและประเมินผลตามมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ และจัดทำเอกสารหลักฐาน การศึกษาตามระเบียบการจัดการศึกษาของกระทรวงมหาดไทย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ กำหนดระเบียบสอศคล้องกับระเบียบการวัดผลของหลักสูตรแกนกลาง 2560 และหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์ให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษารับทราบอย่างต่อเนื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติของ อปท. และของสมศ.

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ สถานศึกษารวบรวมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้สอน สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือจากผู้ปกครอง ในการศึกษา วิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และ สถานศึกษามีการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษามี การพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้จากการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครูรายงานผลการจัดทำสื่อ นวัตกรรมให้ผู้บริหารทราบ สถานศึกษามีโครงการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดทำ ผลิตภัณฑ์นวัตกรรม และใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ครูใช้สื่อ นวัตกรรม อุปกรณ์เทคโนโลยี ประกอบการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีระบบการนิเทศงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน มีการประเมินผลการจัดกระบวนการนิเทศการศึกษายานใน รายงานผลการนิเทศภายในให้ผู้บังคับบัญชาและผู้เกี่ยวข้องทราบ และนำผลการนิเทศภายในไปใช้พัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีแนวทางการประเมินเพื่อประกันคุณภาพภายนอก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ กำหนดนโยบายและทิศทางการนิเทศภายในสถานศึกษา

ด้านการแนะแนว มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู ผู้ปกครอง และชุมชน และมีการจัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ มีการรายงานผลเกี่ยวกับการจัดรูปแบบ วิธีการและผลการดำเนินงานแนะแนวแก่นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด มีดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ลำดับแรกที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ โรงเรียนไม่มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรที่ไม่ตรงกับสภาพปัญหาและสาเหตุปัญหาที่แท้จริง ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ลำดับแรกที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ โรงเรียนไม่มีการวางแผนส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนไม่ได้จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์และปฏิบัติจริง ผู้บริหารไม่มีการนำผลการดำเนินงาน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ลำดับแรกที่ประสบปัญหาที่สุดคือ โรงเรียนไม่ได้กำหนดระเบียบ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการประเมินวิเคราะห์เครื่องมือวัดผล ประเมินผลเพื่อพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพน้อย ครูนำผลจากการวัดผล ประเมินผล ผู้เรียนรายบุคคลมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนน้อย

ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายชื่อลำดับแรกที่ประสบปัญหาที่สุดคือการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เกณฑ์การประเมินและเป้าหมายไม่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาไม่ได้จัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนไม่มีการจัดกรอบ ระบบโครงสร้างองค์กร

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ลำดับแรก ที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ สถานศึกษาไม่มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนา คุณภาพงานวิชาการในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง ต้นสังกัดไม่ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนน้อย ไม่มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการทำผลงานวิจัย

ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ลำดับแรกที่สุดที่ประสบ ปัญหามากที่สุดคือครูผู้สอนนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อการเรียนการสอนน้อย สถานศึกษามี การจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย โรงเรียนจัดให้มี จำนวนวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ลำดับแรกที่สุดที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ ผู้บริหารไม่มีการกำกับดูแลติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และช่วยแก้ไขปัญหาด้อย่างทันทั่วทั้งที่ ตั้งแต่การวางแผนการประเมินตนเอง และการสรุปการประเมินผลนิเทศภายในของโรงเรียน และการ ปรับปรุงการนิเทศให้ตีมีประสิทธิภาพในปีต่อไป สถานศึกษาไม่มีการปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียน การสอนของครูในสถานศึกษา ครูผู้สอนไม่ให้ความร่วมมือและไม่ยอมรับผลการนิเทศภายใน และการ นิเทศการศึกษาของงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่ไม่หลากหลาย

ด้านการแนะแนว เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ ลำดับแรกที่สุดที่ประสบปัญหามากที่สุดคือ โรงเรียนจัด กิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้รับ ความรู้ทางด้านการศึกษาต่อ อาชีพ และบุคลิกภาพน้อย สถานศึกษา จัดทำเอกสารประเมินผลงานบริการแนะแนว ของโรงเรียนอย่างไม่เป็นระบบ และสถานศึกษาไม่ได้ ดำเนินการประเมินผลการจัดบริการด้านต่าง ๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบ และปรับปรุง พัฒนางาน บริการแนะแนวต่อไป

แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรโดยมี คณะกรรมการดำเนินงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายต้น สังกัดและบริบทของสถานศึกษา ติดตามและควบคุมงานวิชาการให้นำหลักสูตรให้ได้มาตรฐาน การ สร้างเครือข่ายและพัฒนาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนถูกต้อง โดยมีการประชุมชี้แจง ทำความ เข้าใจให้คณะครูได้รับรู้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ใช้กระบวนการ SWOT ในการวิเคราะห์หลักสูตร ใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ใช้แนวคิดแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มุ่งเน้นที่ผลการจัดการเรียนการสอน โดยเปรียบเทียบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยใช้ ทรัพยากร งบประมาณ ให้เกิดความคุ้มค่า และสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง เชิญ วิทยากรผู้มีความรู้มาอบรมให้ความรู้กับครูผู้สอน โรงเรียนกำหนดนโยบายให้ครูผู้สอน มีการเผยแพร่ งานวิชาการของครูโดยผ่านโครงการวิชาการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง กำหนดให้ครูผู้สอนต้องมีการรายงานผลการเรียนผ่านบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รายวิชา และแบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้บริหารทราบ เน้นให้ครูใช้ แหล่งเรียนรู้และนำมาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ติดตามการวัดผล ประเมินผลเป็นรายภาคเรียน รายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองทราบ กำหนดระเบียบการ วัดผล ประเมินผล ส่งเสริมให้ครูนำผลการวัดผลประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน มีการประกาศระเบียบการวัดผลประเมินผล ให้คณะครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและนักเรียนให้ทราบ มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย มีการจัดการศึกษาพิเศษแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ จัดหา หรือปรับปรุงโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เพื่อลดภาระงานของครู จัดให้มีครูที่ทำ หน้าที่นี้เทศติดตามผล การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

4. ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษามี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน มีการแบ่งงาน มอบหมายบุคคลผู้รับผิดชอบ ฝึกอบรมแนวทางการปฏิบัติ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกและภายในสถานศึกษา สนับสนุน งบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ นำผลการประเมินมาจัดทำ แผนปรับปรุง พัฒนาการประกันคุณภาพในปีต่อไป

5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการทำโครงการ แนว ทางการวิจัยและควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยของครู สถานศึกษาเชิงวิทยากรมา ให้ ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยให้กับครูอย่างสม่ำเสมอ มีการนิเทศรายงานวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ ครูผู้สอนในแต่ละสาระ ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนการทำวิจัย

6. ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ส่งครูเข้ารับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ ครูผลิตสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีการจัดอบรมหรือเรียนรู้กับผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการ ผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ เน้นการบูรณาการ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน รูปแบบของเทคโนโลยี มีการจัดทำแผนบูรณาการแต่ละกลุ่มสาระ

7. ด้านการนิเทศการศึกษา นำผลการนิเทศภายในไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีคุณภาพ แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อ กำหนดแผนการนิเทศ กำหนดเนื้อหาออกแบบการนิเทศ มีการนิเทศการเรียนการสอนในชั้นเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการนิเทศการศึกษา

8. ด้านการแนะแนว สร้างเครือข่ายด้านการศึกษากับสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนอื่น ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต มีวุฒิภาวะสื่ออารมณ์ ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่จิตอาสา มีการจัดปฏิทินการแนะ แนว มีการประเมินผลการจัดบริการต่าง ๆ จัดทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวมี การประเมินผลการแนะแนว เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด มีระดับการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด มีความ พร้อมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ ความร่วมมือและความ เข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษา จึงทำให้สามารถบริหารจัดการและพัฒนางานด้านวิชาการได้ อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มุขตา สีมี่ (2558, หน้า 157-158) ที่ได้ ทำการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 24 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าความถี่มากที่สุดได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่าข้อที่มีค่าความถี่มากที่สุดคือ โรงเรียนไม่มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สถานศึกษามีการวิเคราะห์หลักสูตรที่ไม่ตรงกับสภาพปัญหาและสาเหตุปัญหาที่แท้จริง ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูมีจำนวนไม่ครบตามเกณฑ์ของจำนวนนักเรียน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูส่วนใหญ่สอนไม่ตรงกับสาขาวิชาของตนเอง หรือครูบางส่วนยังไม่เข้าใจในการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของตลฤดี กลั่นภูมิศรี (2558) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครลำปาง เพื่อศึกษาสภาพการบริหาร ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครลำปาง พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครลำปางในขอบเขต เนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 8 ด้าน โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด 1) ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรโดยมีคณะกรรมการดำเนินงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายต้นสังกัดและบริบทของสถานศึกษา ติดตามและควบคุมงานวิชาการให้นำหลักสูตรให้ได้มาตรฐานการสร้างเครือข่ายและพัฒนาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนถูกต้อง โดยมีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจให้คณะครูได้รับรู้ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ใช้กระบวนการ SWOT ในการวิเคราะห์หลักสูตร ใช้กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรศักดิ์ เวชกุล (2551, หน้า 105) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในโรงเรียนกรณีศึกษาในโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้โดยการกำหนดบทบาทหน้าที่ครูประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ชัดเจนมีการควบคุมกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรไว้ 2) ควรใช้แนวคิดแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มุ่งเน้นที่ผลการจัดการเรียนการสอน โดยเปรียบเทียบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน สร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนและผู้ปกครอง เชิญวิทยากรผู้มีความรู้มาอบรมให้ความรู้กับครูผู้สอน มีการเผยแพร่งานวิชาการของครูโดยผ่านโครงการวิชาการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง กำหนดให้ครูผู้สอนต้องมีการรายงานผลการเรียนผ่านบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายวิชา และแบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ผู้บริหารทราบ เน้นให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรศักดิ์ เวชกุล (2551, หน้า 105) ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการของ

ครูผู้สอนตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในโรงเรียน กรณีศึกษาในโรงเรียนบ้านดอยช้าง แนวทางการพัฒนาด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ครูประจำชั้น/วิชา ครูรับผิดชอบต่าง ๆ มีการควบคุมกำกับ ติดตาม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ จัดทำคู่มือเสริมหลักสูตรมีมาตรฐานเดียวกัน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนห้องปฏิบัติการต่าง ๆ กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนมีการควบคุม กำกับ ติดตาม การใช้แหล่งเรียนรู้ จัดทำคู่มือการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากร ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มาสาธิตและฝึกปฏิบัติ วิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และลงมือปฏิบัติได้ 3) ควรติดตามการวัดผล ประเมินผลเป็นรายภาคเรียน รายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองทราบ กำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผล ส่งเสริมให้ครูนำผลการวัดผล ประเมินผล มาใช้ปรับปรุงการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน มีการประกาศระเบียบการวัดผล ประเมินผล ให้คณะครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและนักเรียนให้ทราบ มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย มีการจัดการศึกษาพิเศษแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ จัดหา หรือ ปรับปรุงโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เพื่อลดภาระงานของครู จัดให้มีครูที่ทำหน้าที่นิเทศติดตามผล การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรศักดิ์ เวชกุล (2551, หน้า 105) ผลการศึกษาพบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ครู นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมกันในการวางแผนการวัดผลและประเมินผลให้เป็นแนวทางเดียวกัน กำหนดบทบาทหน้าที่ครูที่รับผิดชอบฝ่ายวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารควรควบคุม กำกับ ติดตาม ให้ครอบคลุมหลักสูตรโดยจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลไว้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 4) ควรส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน มีการแบ่งงาน มอบหมายบุคคลผู้รับผิดชอบ ฝึกอบรมแนวทางการปฏิบัติ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกและภายในสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ นำผลการประเมินมาจัดทำแผนปรับปรุง พัฒนาการประกันคุณภาพในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุตตาวลัย อัฐนาถ (2557) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กล่าวว่า สถานศึกษาควรมีการจัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงเป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการทำโครงการ แนวทางการวิจัยและควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยของครู สถานศึกษาเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยให้กับครูอย่างสม่ำเสมอ มีการนิเทศรายงานวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนในแต่ละสาระ ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนการทำวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัย ของ มลชยา จีสละ (2558) ที่ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กำแพงเพชรเขต 2 พบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหาร งานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดอบรมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน มีการนิเทศติดตาม การทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง จัดหาหนังสือและเอกสารที่เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้บุคลากรใช้ศึกษาพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของกุลชญา เทียงตรง (2550, หน้า 208-221) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการตามแนวการ ปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5 แนวทางแก้ปัญหา คือ จัดอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ ความเข้าใจ และจัดศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำวิจัยย่อย ๆ อย่างต่อเนื่องกับสถานศึกษาอื่น 6) ควรส่งครูเข้ารับการพัฒนาดตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีการจัดอบรมหรือเรียนรู้กับผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ เน้นการบูรณาการ เนื้อหาสาระ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบของเทคโนโลยี มีการจัดทำแผนบูรณาการแต่ละกลุ่มสาระ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดาวัลย์ อัฐนาถ (2557) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูผู้สอนควรศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงเพ็ญ เพียรสันเทียะ (2553) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอยะยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้ให้แนวทางการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีโดยจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน 7) ควรนำผลการนิเทศภายในไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ มีการนิเทศการเรียนการสอนในชั้นเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรศักดิ์ เวชกุล (2551, หน้า 105) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในโรงเรียน กรณีศึกษาในโรงเรียนบ้านดอยช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษากำหนดบทบาทหน้าที่ในการนิเทศให้ชัดเจนเพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือกำหนดปฏิทินการนิเทศ ผู้บริหารควรควบคุม กำกับ ติดตามให้ข้อเสนอแนะในการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดทำคู่มือการนิเทศในโรงเรียนเป็นแนวทางเดียวกันใช้ร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อสามารถนำไปรายงานผลประจำปีได้ 8) ควรสร้างเครือข่ายด้านการศึกษา กับสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนอื่น ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต มีคุณาสื่ออารมณ์ ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่จิตอาสา มีการจัดปฏิทินการแนะแนว มีการประเมินผลการจัดบริการต่าง ๆ จัดทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนางานแนะแนว มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการประเมินผลการแนะแนว เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุลัดดาวัลย์ อัฐนาถ (2557) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย ด้านการแนะแนวการศึกษา กล่าวไว้ว่า

สถานศึกษาควรจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน ดำเนินการแนะแนวการศึกษาโดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลวิจัยไปใช้การพัฒนางานองค์กร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา ควรได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนใกล้เคียงและหน่วยงานอื่นในการส่งเสริมพัฒนางานวิจัย ควรมีการวิเคราะห์การทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในงานวิชาการ และควรประสานความร่วมมือในการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ

2. นำผลวิจัยไปใช้การพัฒนานโยบายของสถานศึกษา คือสถานศึกษาควรดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาการวิจัยในสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน หรือแม้กระทั่งการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาควรเร่งดำเนินการเพื่อให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน

3. นำผลวิจัยไปใช้การพัฒนาบุคลากร คือ ให้บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องทั้งหมดในสถานศึกษาให้ความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนัก ให้เห็นความสำคัญของการบริหารงานวิชาการและให้ความร่วมมือในการพัฒนางานให้ได้ผลมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาที่มีการบริหารงานวิชาการที่แตกต่างกัน คือ องค์กรมหาชนหรือโรงเรียนเอกชน เพื่อวิเคราะห์ให้เห็น ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหาร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560 แนว**

ทางการวัดและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กุลขญา เทียงตรง. (2550). **การบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5.วิทยานิพนธ์** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ชูลีภรณ์ นวลนุช. (2558). **สภาพและปัญหาสภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอเทิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ดลฤดี กลั่นภูมิศรีและสมชาย บุญศิริเกสซ์. (2558). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครลำปาง. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15 (น.455-466). ลำปาง. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ดวง สุวรรณเกิดผล. (2550). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพะเยาเขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราช นครินทร์.
- ทัศนีย์ วงศ์เย็น. (2553). หลักและวิธีการจัดการสถานศึกษา ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการ สถานศึกษา ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : สุโขทัย ธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- ธนวรรณ ปัญญาอินทร์. (2554). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- นันทวัน แก้วสว่าง. (2554). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนผู้นำการ เปลี่ยนแปลงเพื่อรับรองการกระจายอำนาจ ในจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- เพียงตะวัน ฤทธิธรม. (2558). สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2. บุรีรัมย์ : ปริญา ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. บุรีรัมย์.
- มลชยา จีสละ และทีปพิพัฒนา สันตะวัน. (2558). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาด เล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 2 . วิทยานิพนธ์ครุศา สตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- มาลัย เติมเจิม. (2551). การพัฒนาครูผู้สอนในด้านงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร.
- มุขดา สิมิ. (2558). สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. มหาสารคาม : ปริญา ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- ระวีพรรณ รมภีรัง. (2558). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองลำพูน. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15 (น.455-466). ลำปาง. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

- สุดดดาวัลย์ อัฐนาค. (2557). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยาย โอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 3.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- หทัย ศิริพิณ. (2558). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม(นคร
ราษฎร์ประสิทธิ์). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- องอาจ ภาเรือง. (2550). ผลการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลบ้าน
หนองตาโพนมิตรภาพที่ 5 เทศบาลเมืองวารินชำราบ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อัญชัน แซ่เตียว. (2552). ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของ
โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอวังน้ำเย็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา.

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
สุพรรณิ จันทร้งาม¹, ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล²

GUIDELINE DEVELOPMENT PARTICIPATION OF STUDENTS' PARENTS
IN EDUCATIONAL MANAGEMENT OF MUNICIPALITY MAE KU SCHOOL,
MAE SOD DISTRICT, TAK PROVINCE.

SUPANNEE CHANNGAM¹, POOMPIPAT RUKPONMONGKOL²

Received: January 27, 2020

Revised: April 27, 2020

Accepted: May 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตากและเพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น จำนวน 236 คน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผล รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากัน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมคิด ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดในด้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยเฉพาะในเรื่อง ผู้ปกครองไม่ตอบแบบสอบถามที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นที่สรุปได้สอดคล้องกัน ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง มีการอบรมให้ความรู้ เปิดเวทีให้ผู้ปกครองและครูได้มีโอกาสได้พูดคุยถึงปัญหาความต้องการเพื่อนำไปสู่กระบวนการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียน

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²ประธานที่ปรึกษา คณบดีวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

หรือปัญหาของโรงเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน ให้ผู้ปกครองได้เข้าใจระบบการบริหารงานโรงเรียน เข้าใจบทบาทของตนเอง จัดทำกรอบ ขั้นตอน กระบวนการให้ชัดเจน จัดให้มีการประชุม จัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง มีการอบรมให้ความรู้ เปิดเวทีให้ผู้ปกครองและครูได้มีโอกาสได้พูดคุยถึงปัญหาความต้องการเพื่อนำไปสู่กระบวนการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียน หรือปัญหาของโรงเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน ให้ผู้ปกครองได้เข้าใจระบบการบริหารงานโรงเรียน เข้าใจบทบาทของตนเอง จัดทำกรอบขั้นตอน กระบวนการให้ชัดเจน จัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อนักเรียน เพื่อให้เกิดมีความร่วมมือในการส่งเสริมความสามารถพิเศษได้เข้ามาช่วยเป็นวิทยากร หรือผู้ช่วยครูในการจัดกิจกรรม การทำ Work shop , School tour สร้างสนามเด็กเล่นเสริมปัญญา การจัดทำแหล่งการเรียนรู้ธรรมชาติ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา / การมีส่วนร่วม / ผู้ปกครองนักเรียน

Abstract

The purpose of this study were 1) to study problems and obstacles in participating of students' parents in educational management of municipality Mae Ku school, Mae Sod District, Tak Province. 2) to find the ways to make suggestions on the parents' participation in educational management of municipality Mae Ku school, Mae Sod District, Tak Province. The sample group consisted of 236 parents of students who are studying in the first Kindergarten to Prathom 6 of municipality Mae Ku school in Academic Calendar 2018.

The research findings revealed that: 1) the operating level in the participation of students' parents in educational management of municipality Mae Ku school, Mae Sod District, Tak Province were at the high level of practice. When considered by each side, it was found that the aspect with the highest mean value was the beneficial participation followed by the evaluative participation, the operating participation while the determined participation and the thinking participation were equivalent at the lowest mean value. The analysis results of problems and obstacles in the participation of students' parents indicated that the most common problems with participation in practice, especially in parents are lacked of participation in promoting the learning process of students. 2) The guidelines for the development of participation of students' parents in educational management of municipality Mae Ku school. From interviewing the professionals, the ways to make suggestions on the students' parents' participation were: 1) to encourage and support the establishment of a parent network for getting the knowledge and understanding in school administration system and parents' roles. 2) to arrange a parent meeting activity among parents' network and

School Board for discussing about the problems, requirements in order to design the planning process of finding the ways to improve the problems in students and school.

3) to organize learning activities between parents and students in order to have cooperation in promoting mutual learning processes. Give an opportunity for parents with special talents to help as a speaker or a teacher assistant in organizing such as Work shop, School tour, Wisdom playground and natural learning resource in order to create an atmosphere that is conducive to learn.

Keyword: Guideline Development / Participation / Students' Parents

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 หมวด 4 ว่าด้วย แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 หลักการของแนวการจัดการศึกษายึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 2 ว่าด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ ควรจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

บทบาทของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญอย่างยิ่งของสถานศึกษา กล่าวได้ว่า ผู้ปกครองเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยให้กระบวนการต่าง ๆ เกิดผลอย่างรวดเร็ว และเป็นไปในแนวทางที่เหมาะสม โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาเน้นหลักการกระจายอำนาจสถานศึกษาให้ชุมชนหรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด (ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู, 2550, หน้า 52) ดังนั้นการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นถือเป็นเรื่องสำคัญมาก

จากความสำคัญดังกล่าวทำให้โรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ และเพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน ต้องอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมมาใช้ เพราะเมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน และช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากผู้ปกครองและชุมชนอีกด้วย จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้เป็นไปตามความต้องการชุมชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขอบเขตการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ใช้ขอบเขตเนื้อหาตามขอบข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมคิด 2) ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ 4) ด้านการมีส่วนร่วมรับผล 5) ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น จำนวน 236 คน

ขอบเขตตัวแปร

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักวิชาการที่ทำงานด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษาโดยได้รับรางวัลยกย่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือได้รับการยอมรับเป็นที่ประจักษ์แก่ชุมชนและสังคม ศึกษาพิเศษ ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาสถานศึกษา รวม 17 คน

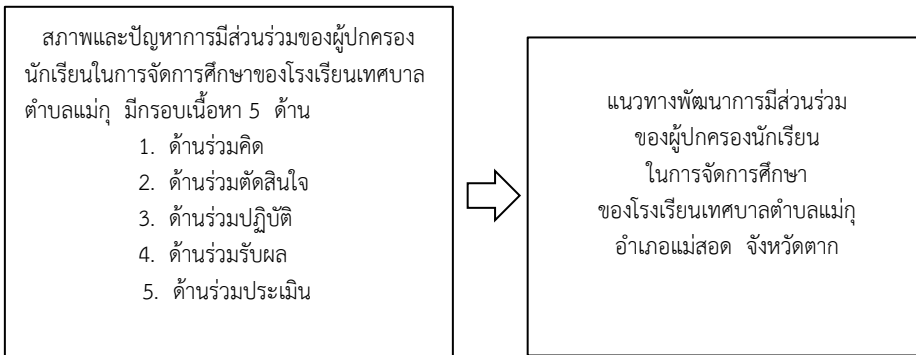
ขอบเขตด้านตัวแปร

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ ปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น จำนวน 635 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 236 คน โดยได้จากการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) และสุ่มเก็บข้อมูลแบบแบ่งชั้น ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 236 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า มีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured interview) แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ มาเป็นแนวทางในการสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรไปขอความร่วมมือจากโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสืออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยแจ้งโรงเรียนเพื่อเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ร้อยละ 100 มาตรวจหาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับแล้วดำเนินการจัดทำตามการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามที่ได้รับ

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

1. วิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 236 คน จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ ความถี่และค่าร้อยละ เสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์ระดับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน เสนอในรูปแบบตาราง แล้วนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121)

3. วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาจากแบบสอบถามโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาการแจกแจงความถี่และร้อยละแล้วสรุปเป็นประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมากำหนดเป็นเครื่องมือเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลด้านแนวทางพัฒนาตามกระบวนการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก นำข้อมูลการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ แล้วเรียงลำดับความสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ข้อ	สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การมีส่วนร่วมคิด	3.86	0.74	มาก
2	การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	3.86	0.77	มาก
3	การมีส่วนร่วมปฏิบัติ	3.90	0.73	มาก
4	การมีส่วนร่วมรับผล	4.05	0.79	มาก
5	การมีส่วนร่วมประเมินผล	3.93	0.77	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.92	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผล ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.79) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.77) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.73)

ตารางที่ 2 ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก

ลำดับที่	ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา	ความถี่ (f)	ร้อยละ
1	การมีส่วนร่วมคิด	63	26.69
2	การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	64	27.71
3	การมีส่วนร่วมปฏิบัติ	40	16.95
4	การมีส่วนร่วมรับผล	40	16.94
5	การมีส่วนร่วมประเมินผล	52	22.02

จากตารางที่ 2 พบว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก ด้านที่มีความถี่มากที่สุดได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ($f = 64$) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมคิด ($f = 63$) ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ($f = 52$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติและการมีส่วนร่วมรับผล มีค่าความถี่เท่ากัน ($f = 40$)

สรุปผลการวิจัย

สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก พบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมรับผล รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ สรุปเป็นรายด้าน 5 ด้านดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมคิด ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิดกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์และนโยบายของโรงเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิดในการพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นแก่โรงเรียนในการสร้างขวัญและกำลังใจกับบุคลากรในโรงเรียน

2. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมตัดสินใจในการคัดเลือกแผนงานโครงการเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาการศึกษา มีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมภายในโรงเรียน มีส่วนร่วมตัดสินใจในการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

3. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอมะสอ จังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมปฏิบัติในการบริจาควัสดุ สิ่งของ ให้โรงเรียนเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติในการแนะ

แนวทางการศึกษาให้กับนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมปฏิบัติในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกียรติคุณของโรงเรียน มีส่วนร่วมปฏิบัติในการสนับสนุนด้านสื่อการสอนเทคโนโลยี

4. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมรับผล ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมรับผลจากการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ศึกษามาจากโรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมรับผลโดยใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนหรือสถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแข่งขันกีฬา การจัดงานประเพณี วัฒนธรรม มีส่วนร่วมรับผลในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับบุตรหลาน

5. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีส่วนร่วมในการประชุมและสรุปผลการดำเนินงานประจำปีกับโรงเรียนสถานศึกษาจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในโรงเรียน

ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1. ด้านการมีส่วนร่วมคิด ผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการเก็บข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา ผู้ปกครองและครูไม่มีโอกาสได้พูดคุยถึงปัญหา ความต้องการเพื่อนำไปสู่กระบวนการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียน หรือปัญหาของโรงเรียนและผู้ปกครองไม่มีเวลาและขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

2. ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ผู้ปกครองไม่ตอบแบบสอบถามที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือรองลงมาได้แก่ ผู้ปกครองยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนงานโครงการ งบประมาณประจำปีของโรงเรียน และ ผู้ปกครองไม่ทราบถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโรงเรียน ผู้ปกครองไม่รู้ กฎ ระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจที่ชัดเจนของโรงเรียน

3. ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ตัดสินใจ ผู้ปกครองมีความร่วมมือในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนน้อย ผู้บริหารไม่ส่งเสริมการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการจัดการเรียนรู้ และ โรงเรียนไม่มีการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมหรือโครงการให้บุคคลต่าง ๆ ทราบ

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผล โรงเรียนไม่ได้นำผลการประเมินคุณภาพ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการประเมินพัฒนาการของเด็กนักเรียน และ ปัญหาของเด็กนักเรียนไม่ได้รับการแก้ไขตามที่ผู้ปกครองต้องการ ผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามที่ต้องการ

5. ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล โรงเรียนไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการวิเคราะห์ปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษาหรือหลักสูตรสถานศึกษา ผู้ปกครองไม่มีความเชื่อถือในความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของครู และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนโดยตรง ผู้ปกครองไม่ได้เข้าร่วมกับคณะครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน

ผลการหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง มีการอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครองได้เข้าใจระบบการบริหารงานโรงเรียน เข้าใจบทบาทของตนเอง จัดทำกรอบ ขั้นตอนกระบวนการให้ชัดเจน
2. จัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเป็นเวทีให้ผู้ปกครองและครูได้มีโอกาสได้พูดคุยถึงปัญหา ความต้องการเพื่อนำไปสู่กระบวนการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน เพื่อให้เกิดมีความร่วมมือในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
4. โรงเรียนและผู้ปกครองมีเอกสารโต้ตอบระหว่างครูกับผู้ปกครอง เช่น แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับรู้และรับชมผลงานของนักเรียน วารสารประจำเดือน เป็นต้น
5. เปิดระบบการแสดงความคิดเห็นของผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านระบบออนไลน์

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านการมีส่วนร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้ปกครองสามารถให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการประสานความร่วมมือ บ้าน ชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง ตลอดจนช่วยดูแลนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกอร บุญกว้าง และจิณณวัตร ปะโคหัง (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของชุมชนกรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านเหมือดขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น พบว่า โรงเรียนกับชุมชนการร่วมคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันในลักษณะของการร่วมคิด บนพื้นฐาน ความศรัทธาว่า ทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีศักยภาพในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้ปกครองต้องการแสดงบทบาทในการมีส่วนร่วม วางแผนและช่วยกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างแผนและหลักสูตรของโรงเรียนให้สอดคล้องกับชุมชน สนับสนุนช่วยเหลือเท่าที่สามารถจะดำเนินการได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมชฎาพร จุลสงค์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจในระดับมากผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการศึกษาและต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาร่วมโรงเรียนตัดสินใจร่วมกับครูผู้สอนในการแสวงหาวิทยาการใหม่

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการศึกษาและต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาร่วมโรงเรียน ตัดสินใจร่วมกับครูผู้สอนในการแสวงหาวิทยาการใหม่ ๆ และสื่อการสอนในชุมชนหรือท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ในการเลือกใช้สื่อและอุปกรณ์สำหรับการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ลลิตา ปวะบุตร (2555) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมปฏิบัติในการช่วยประสานงานกับบุคคลในท้องถิ่นเพื่อขอสนับสนุนการจัดการศึกษา ประสานงานด้านวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประสานงานด้านงบประมาณในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านการมีส่วนร่วมรับผล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้ปกครองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุน เสนอแนะ และร่วมกันดูแลนักเรียน ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการประสานความร่วมมือ บ้าน ชุมชน เครือข่ายผู้ปกครอง ตลอดจนช่วยดูแลนักเรียนสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นพดล นามวงษา (2551) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานแนะแนวโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้ปกครองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสวนาและแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมเพื่อให้โรงเรียนได้ใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผล อีกทั้งผู้ปกครองได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นผลย้อนกลับต่อการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดทำขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา : การสร้างทฤษฎีฐานราก ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ระดับ คือ 1) ระดับร่วมวางแผนตัดสินใจ 2) ระดับปฏิบัติการ 3) ระดับการร่วมรับผลประโยชน์ 4) ระดับการประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมคิด พบว่าข้อที่มีค่าความถี่มากที่สุดคือ ผู้ปกครองไม่เข้าใจระบบการเก็บข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา รองลงมาคือ ผู้ปกครองและครูไม่มีโอกาสได้พูดคุยถึงปัญหา ความต้องการเพื่อนำไปสู่กระบวนการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหาของ ผู้ปกครองบางคนยังถือว่า เรื่องของการจัดเก็บข้อมูลและระบบสารสนเทศ การวางแผนหรือแม้กระทั่งการจัดทำหลักสูตรเป็นเรื่องของโรงเรียนที่ต้องดำเนินการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา : การสร้างทฤษฎีฐานราก ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน บริบทด้านผู้ปกครอง ประกอบด้วย 1) ผู้ปกครองบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างที่ควรจะเป็น 2) ผู้ปกครองยังเกรงใจครูและไม่กล้าแสดงออกทางการศึกษาและไม่กล้าแสดงความคิดเห็น 3) ปัญหาด้านเวลาและการเดินทางที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เวลาในการเข้ามามีส่วนร่วมไม่ตรงกัน และ 4) ความรู้สึกหรือทัศนคติของผู้ปกครองมองว่าเป็นเรื่องเฉพาะ เป็นราชการที่ไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้มากนัก

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ผู้ปกครองไม่ตอบแบบสอบถามที่ทางโรงเรียนขอความร่วมมือ รองลงมาได้แก่ ผู้ปกครองยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนงานโครงการ งบประมาณประจำปีของโรงเรียน และ ผู้ปกครองไม่ทราบถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกอร บุญกว้างและจิณณวัตร ปะโคทัง (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของชุมชน กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านเหมือดขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาโยธธา เขต 1 ผลการวิจัยพบพบว่า ด้านที่ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ด้านการร่วมคิดและการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจเกี่ยวกับภารกิจของโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างที่ควรจะเป็น อีกทั้งความแตกต่างของระดับการศึกษาของผู้เข้าร่วม

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ผู้ปกครองมีความร่วมมือในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนน้อย รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่ส่งเสริมการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมกระบวนการจัดการเรียนรู้ และ โรงเรียนไม่มีการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานต์สินี ศรีแก้ว (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดไตรสรณาคมองค์การบริหารส่วนตำบลสองคลอง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการบริหารจัดการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพียงพอและเหมาะสม ต่อการจัดการเรียนการสอนและด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงยังเห็นว่าจำนวนบุคลากรครูที่ดูแลนักเรียน มีน้อย จุดมุ่งหมายในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผลสัมฤทธิ์ขึ้นอยู่กับสภาพของชุมชน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผล ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ โรงเรียนไม่ได้นำผลการประเมินคุณภาพ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการประเมินพัฒนาการของเด็กนักเรียน และ ปัญหาของเด็กนักเรียนไม่ได้รับการแก้ไขตามที่ผู้ปกครองต้องการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การนำผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาทางโรงเรียน การนำผลการประเมินคุณภาพมาใช้ในการแก้ไขปัญหา ยังไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริง ครูอาจยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนิศร ยืนยง (2560) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายกวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผล ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ โรงเรียนไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการวิเคราะห์ ปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษา หรือหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ผู้ปกครองไม่มีความเชื่อถือในความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของครู และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามาเกี่ยวข้องกับทางโรงเรียนโดยตรง

ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากคนขาดความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมวัดและเม็ดเงินกิจกรรมทางการศึกษา การดำเนินงานค่อนข้างล่าช้าและผู้ปกครองมีภาระงานมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อธิพงษ์ ดาวเวียงกัน (2554) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่หงานหลวง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมปัญหาและข้อเสนอแนะของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านแม่หงานหลวง อำเภอแม่แจ่ม ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลด้านการประเมินผล ชุมชนมีส่วนร่วมในลักษณะไม่เป็นทางการโดยให้ความเห็นเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียน ประเมินการจัดทำแผนปฏิบัติการ และกิจกรรมของโรงเรียน ชุมชนทุกคนไม่ได้เข้าร่วมตรวจสอบการใช้งบประมาณของโรงเรียนแต่เพียงแคได้รับทราบรายละเอียดที่ครูได้ชี้แจงการใช้จ่ายเงินของโรงเรียนเบื้องต้นเท่านั้น

ผลการหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยภาพรวม พบว่าข้อที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ ด้านการการมีส่วนร่วมรับผล แนวทางการพัฒนา คือ โรงเรียนและผู้ปกครองมีเอกสารโต้ตอบระหว่างครูกับผู้ปกครอง เช่น แฟ้มสะสมผลงานนักเรียนให้ผู้ปกครองได้รับรู้และรับชมผลงานของนักเรียน วารสารประจำเดือน เป็นต้น มีการแจ้งผลการประเมินนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ มีการประชาสัมพันธ์ แจ้งข่าวสาร โครงการ กิจกรรมของโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้รับทราบล่วงหน้า หรือใช้ช่องทางออนไลน์ในการแจ้งโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ จัดให้ผู้ปกครองเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินโครงการ จัดกิจกรรมให้เรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับนักเรียน สอดคล้องกับสอดคล้องกับสันติ ยอเปย (2555) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนศีลวิ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนศีลวิ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดให้มีประธานกรรมการ ผู้ปกครอง ครู นักเรียน ดำเนินการแก้ไขร่วมกัน เมื่อมีเรื่องใดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองและนักเรียน ทางโรงเรียนควรที่จะแจ้งให้ทราบโดยตรง ควรมีการคัดเลือกตัวแทนภาคีที่มีเวลา มีความรู้ความสามารถ ควรจัดให้ผู้บริหาร หรือคณะกรรมการบริหารโรงเรียนพบปะกับผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. นำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาด้านนโยบาย คือ รูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการด้านอื่น ๆ พบว่า สัดส่วนที่มาจากประชาชน หรือชุมชนยังมีน้อย ดังนั้นในการพิจารณาการได้มาซึ่งคณะกรรมการในแต่ละคณะ ควรมีความยืดหยุ่นและมีสัดส่วนที่ให้พ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น รวมถึงควรมีการทบทวนและปรับปรุง กฎระเบียบเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. นำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาองค์กร คือ โรงเรียนควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการรวมกลุ่มของชุมชนให้เข้ามาทำหน้าที่ หรือมีบทบาทในการจัดการศึกษารูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น การคิดค้นแผนการร่วมมือ โครงการนำร่องและเป็นพี่เลี้ยง หรือกลไกการประสานชุมชนหน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีหน่วยประสานที่เป็นศูนย์กลางและเป็นพี่เลี้ยง หรือที่ปรึกษาแก่ชุมชนและโรงเรียนในการขยายบทบาทการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมที่มีมาตรฐาน

3. นำผลวิจัยไปใช้การพัฒนาบุคลากร คือ ความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องทั้งหมดในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนัก ให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเด็นปัญหาการวิจัยที่ว่า ทำอย่างไรชุมชนจึงจะได้รับประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนให้อื้อประโยชน์ต่อชุมชนให้มากขึ้นกว่าเดิม

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน คือ องค์กรมหาชนหรือโรงเรียนเอกชน เพื่อวิเคราะห์ให้เห็น ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหาร

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร บุญกว้างและจิณณวัตร ปะโคทั้ง. (2559). การมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของชุมชน
กรณีศึกษา : โรงเรียนบ้านเหมือดขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ยโสธร เขต 1.ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 (2016): มกราคม - เมษายน 2559.
- ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู. (2550). พัฒนาความรู้
ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://opac.lib.buu.ac.th> [2562 มิ.ย./15].
- เทอดศักดิ์ จันเสวี. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยใน
โรงเรียนเขตเทศบาลตำบลเขตรจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://www.gspa-sk - buu.net/theory/> 27.pdf/ [2562 มิ.ย./15].
- นพดล นามวงษาและคณะ. (2551). ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงาน
แนะแนวโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- นวพรรณ เทียมรอด. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์
พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ . [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
: <http://www2.feu.ac.th/acad/llrc/RPDB/detail.aspx?meta=455> [2562. มิ.ย./15].
- ปารณทัตต์ แสนวิเศษ. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
โรงเรียนประถมศึกษา. การสร้างทฤษฎีจากฐานรากนักศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาการบริหาร
และพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิธีพร รักดีพิทักษ์กุล. (2555). การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการพัฒนาการศึกษาของศูนย์การ
พัฒนาการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอไชยา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ลลิตา ปะบุตร. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล
สันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สมฤกษ์ ทิมขาว. (2551). แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 .วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สราวดี เพ็งศรีโคตร. (2554). รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย. วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม, 7(1) : 68.
- สันติ ยอเปย. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนศีลวิ อำเภอยางตาขาว จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

การศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดอุเบกขาราม จังหวัดกำแพงเพชร
ไตรรงค์ เปลี่ยนแสง¹, ธิดารัตน์ พรหมมา²

STUDY OF THE EFFECTS OF USING SCIENCE AND TECHNOLOGY LEARNING
DEVELOPMENT ACTIVITIES ON JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS
AT WAT UBEKKHA RAM SCHOOL, KAMPHAENG PHET PROVINCE
TRAIRONG PLIANSAENG¹, THIDARAT PROMMA²

Received: February 20, 2020

Revised: April 14, 2020

Accepted: May 30, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน-หลังเข้าร่วมกิจกรรม ทักษะการทำงานร่วมกัน เจตคติและความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม

กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดอุเบกขาราม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 33 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แบบทดสอบและแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีคะแนนสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 มีทักษะการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 เจตคติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59

คำสำคัญ : กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี/นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป สังกัดคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Abstract

The objective of this research was to study effects of using science and technology learning development activities on junior high school students. This study determined the learning achievement of students before and after participating the activities and investigated students' collaborative skills, attitudes and satisfaction towards science activities.

The subjects were 33 junior high school students of Wat Ubekha Ram School, Kamphaeng Phet Province obtained by purposive sampling. Instruments used in the research were (1) activities of science and technology learning development, (2) the students' learning achievement test, (3) collaborative skills test, (4) attitude toward science test and (5) the students' satisfaction survey form. The statistical method employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results were (1) The students' learning achievement were higher after the treatment with a statistical significance ($p = .05$). (2) The collaborative skills of students after using learning activities were high level ($\bar{X} = 4.47$). (3) The attitude toward science of students after learning activities were high level ($\bar{X} = 4.30$). (4) The satisfaction of students after learning activities were highest level ($\bar{X} = 4.59$).

Keywords: Science and Technology Learning Activities / Junior High School Students

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญ ทั้งปัจจุบันและอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของทุกคน ทั้งในการดำรงชีวิตประจำวันและในงานอาชีพต่าง ๆ กระบวนการศึกษาวิชาการได้กำหนดนโยบาย ในการจัดการศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ วิทยาศาสตร์ที่เน้นการเชื่อมโยงกับกระบวนการ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ โดยใช้กระบวนการในการสืบเสาะหาความรู้ และการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน รวมไปถึงเครื่องมือเครื่องใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันและในการทำงาน ล้วนเป็นผลของความรู้วิทยาศาสตร์ ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์และศาสตร์อื่น ๆ วิทยาศาสตร์ทำให้คนได้พัฒนาวิธีคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล ความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลหลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกสมัยใหม่ ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge Based Society) มีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับระดับชั้น ซึ่งเป็นการสร้างคนให้มีความเข้มแข็ง ทางด้านวิทยาศาสตร์ และให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์การฝึกปฏิบัติซึ่งจะได้ พัฒนาวิธีการคิด ทั้งความคิดด้านเป็นเหตุเป็น ผลคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะ ที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเอง แก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ (Scientific literacy

for all) เพื่อที่จะมีความรู้ความเข้าใจโลกธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ มีคุณธรรม สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน มีเป้าหมาย ไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1)

กิจกรรมค่ายวิชาการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การสอน เพื่อต้องการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพิ่มแนวทางในการศึกษาเรียนรู้ของนักเรียนที่ คณะผู้จัดกิจกรรม ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดเรื่องราวที่จะจัดกิจกรรมค่ายให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระ โดยยึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคล และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ ต้องสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาประเทศให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ต้องพัฒนาคนของประเทศเป็นสำคัญ โดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือของ การพัฒนา และมุ่งให้เยาวชนของชาติมีภูมิคุ้มกันต่อการแสวงหาเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยนำ แนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริมาใช้ในการสร้างภูมิคุ้มกัน

จากความสำคัญของการใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยใช้กิจกรรมค่ายวิชาการ ทางด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดคูเบกขาราม จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อสนับสนุนให้ครูได้ใช้ กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพิจารณาจาก

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- 3) เจตคติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4) ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนวัดคูเบกขาราม จังหวัดกำแพงเพชร มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม มีทักษะการทำงานร่วมกัน เจตคติต่อ รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมี ลักษณะการดำเนินงานในลักษณะของฐานการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 8 ฐานการเรียนรู้

- ประกอบด้วย
- ฐานที่ 1 ดวงดาวแห่งรัก
 - ฐานที่ 2 ฮัลโหล ฮัลโหล.....สมาร์ทโฟน
 - ฐานที่ 3 ไฟฟ้ามาหานะเธอ
 - ฐานที่ 4 หายใจออกก็เหงา หายใจเข้าก็คิดถึง
 - ฐานที่ 5 AI... ใครก็ทำได้
 - ฐานที่ 6 ยิ่งสูง...ยิ่งเสียว (STEM)
 - ฐานที่ 7 Computing Science Game
 - ฐานที่ 8 Who are you?

ขอบเขตด้านเวลา

ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6 ชั่วโมง/วัน เป็นเวลา 2 วัน รวม 12 ชั่วโมง

ขอบเขตด้านประชากร

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดอุเบกขาราม อำเภอลองขลุ้ง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 33 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพิจารณาจาก

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- 3) เจตคติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4) ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

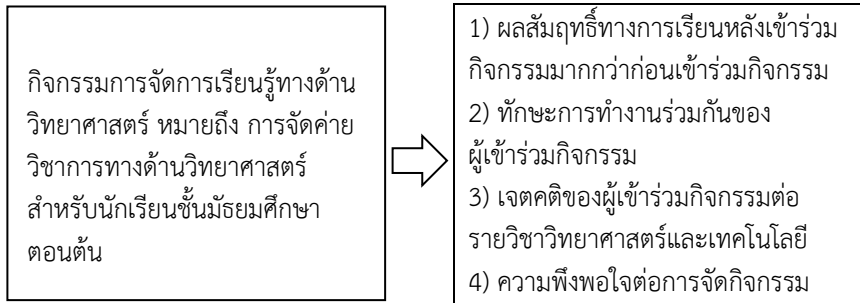
กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ หมายถึง การจัดค่ายวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีฐานการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 8 ฐานการเรียนรู้ ประกอบด้วย ฐานที่ 1 ดวงดาวแห่งรัก ฐานที่ 2 ฮัลโหล ฮัลโหล.....สมาร์ทโฟน ฐานที่ 3 ไฟฟ้ามาหานะเธอ ฐานที่ 4 หายใจออกก็เหงา หายใจเข้าก็คิดถึง ฐานที่ 5 AI... ใครก็ทำได้ ฐานที่ 6 ยิ่งสูง...ยิ่งเสียว (STEM) ฐานที่ 7 Computing Science Game ฐานที่ 8 Who are you?

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษา ที่โรงเรียนวัดอุเบกขาราม อำเภอลองขลุ้ง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 33 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดอุเบกขาราม อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 33 คน

เครื่องมือในการวิจัย

1. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยใช้การจัดค่ายวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. แบบทดสอบความรู้กิจกรรมพัฒนาอัจฉริยะภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียน
3. แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
4. แบบประเมินเจตคติต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
5. แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

การสร้างเครื่องมือ

1. กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยใช้การจัดค่ายวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีฐานการจัดการเรียนรู้ ทั้งหมด 8 ฐานการเรียนรู้ โดยการ PLC ร่วมกันของผู้วิจัย ผู้อำนวยการ ครูและนักศึกษาครู ประกอบด้วย ฐานที่ 1 ดวงดาวแห่งรัก ฐานที่ 2 ฮัลโหล ฮัลโหล.....สมาร์ตโฟน ฐานที่ 3 ไฟฟ้ามาหาเรา ฐานที่ 4 หายใจออกก็เหงา หายใจเข้าก็คิดถึง ฐานที่ 5 AI... ใครก็ทำได้ ฐานที่ 6 ยิ่งสูง...ยิ่งเสียว (STEM) ฐานที่ 7 Computing Science Game ฐานที่ 8 Who are you?

2. ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปรนัย 4 ตัวเลือก ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 ด้าน ความรู้ความจำ ความเข้าใจ กระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการนำเอาความรู้ทางกระบวนการวิทยาศาสตร์ไปใช้ ผู้วิจัยสร้างข้อสอบจำนวน 1 ชุด ๆ ละ 20 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้ 1) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนที่คาดหวังจะได้ออกจากการประเมินความรู้ทั้ง 4 ด้าน ความรู้ความจำ ความเข้าใจ กระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการนำเอาความรู้ทางกระบวนการวิทยาศาสตร์ไปใช้ 2) สร้างข้อสอบที่สอดคล้องกับคุณลักษณะตามที่

กำหนดไว้ ในการสร้างคำถามมีความชัดเจน ใช้ภาษาง่ายในการเขียนเป็นประโยคบอกเล่า แต่ละคำถามจะมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว ส่วนตัวเลือกจะเป็นประเด็นเรื่องเดียว มีความยาวใกล้เคียงกันและมีการกระจายคำตอบของข้อสอบทั้งฉบับให้มีสัดส่วนของแต่ละตัวเลือกใกล้เคียงกัน 3) พิจารณาคุณภาพของข้อสอบให้ครอบคลุมทั้งปัญหาและคำถามตัวเลือกและเหตุผล ในการสร้างตัวเลือก รวมทั้งคำตอบที่ถูกต้อง 4) เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูก 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน 5) การตรวจสอบคุณภาพของข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยนำไปประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา ได้ผลค่า IOC อยู่ในช่วง 0.60-1.00 จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) กำหนดรายการให้เลือกตอบตามความจริง หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว ข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ พิจารณาตัดสินให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด หาค่าความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC ดัชนีความสอดคล้อง อยู่ที่ 1.00 เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมเป็นที่เรียบร้อยแล้วให้เลือกทำแบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกันและนำข้อมูลมาดำเนินการแปลผลและวิเคราะห์ค่าคะแนน

4. แบบประเมินเจตคติต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม แบบประเมินเจตคติ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) หาค่าความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC ดัชนีความสอดคล้อง อยู่ที่ 1.00 กำหนดรายการให้เลือกตอบตามความจริง หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว พิจารณาตัดสินให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมเป็นที่เรียบร้อยแล้วให้เลือกทำแบบประเมินเจตคติและนำข้อมูลมาดำเนินการแปลผลและวิเคราะห์ค่าคะแนน

5. แบบประเมินความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) กำหนดรายการให้เลือกตอบตามความจริง หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว พิจารณาตัดสินให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เมื่อเรียนจบแต่ละบทปฏิบัติการให้เลือกทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการทดลองและนำข้อมูลมาดำเนินการแปลผลและวิเคราะห์ค่าคะแนน

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. การประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจร่วมกันของผู้วิจัย ผู้อำนวยการและครู
2. สร้างกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยใช้การจัด

ค่ายวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีฐานการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 8 ฐานการเรียนรู้ ร่วมกันของผู้วิจัย ผู้อำนวยการและครู

3. ก่อนดำเนินการทดลอง อธิบายถึงจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายในการทดลองให้ประชากรเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมได้ตามปกติ

4. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำแบบทดสอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

5. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามกำหนดการที่ได้กำหนดไว้

6. เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จ ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาการจัดการ

เรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำแบบทดสอบหลังเข้าร่วมกิจกรรม แบบประเมินทักษะการทำงานร่วมกัน แบบประเมินเจตคติต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและแบบประเมินความพึงพอใจ

7. นำแบบประเมินมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และหลังเข้าร่วมกิจกรรม
2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบประเมินกำหนดค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 แปลความหมายว่า พึงพอใจมากที่สุด

3.51 – 4.50 แปลความหมายว่า พึงพอใจมาก

2.51 – 3.50 แปลความหมายว่า พึงพอใจปานกลาง

1.51 – 2.50 แปลความหมายว่า พึงพอใจน้อย

1.00 – 1.50 แปลความหมายว่า พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดอุเบกขาราม อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร โดยพิจารณาจาก

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม
- 2) ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- 3) เจตคติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4) ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และหลังเข้าร่วมกิจกรรม พัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	33	6.27	1.79	12.52*	.000
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	33	10.48	2.86		

จากตารางที่ 1 พบว่า การทดสอบก่อนเข้าร่วมและหลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ของนักเรียนโรงเรียนวัดอุเบกขาราม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.27 คะแนน และ 10.48 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าคะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น/การปฏิบัติ					ระดับ
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ข้าพเจ้ายินดีที่จะร่วมทำงานโดยไม่ต้องมีการร้องขอ	4.70	0.47	23 (69.70)	10 (30.30)				มากที่สุด
2. สมาชิกในกลุ่มอธิบายงาน ได้ชัดเจนทุกคนเข้าใจตรงกัน	4.42	0.66	17 (51.52)	13 (39.39)	3 (9.09)			มาก
3. สมาชิกในกลุ่มพูดคุยกันโดยไม่ใช้อารมณ์	4.30	0.95	19 (57.58)	7 (21.21)	5 (15.15)	2 (6.06)		มาก
4. ข้าพเจ้ายอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	4.52	0.51	17 (51.52)	16 (48.48)				มากที่สุด
5. สมาชิกในกลุ่มเข้าใจที่ข้าพเจ้าอธิบายหรือแสดงความคิดเห็นในการทำงาน	4.39	0.70	17 (51.52)	12 (36.36)	4 (12.12)			มาก
6. ขณะทำงานร่วมกัน ข้าพเจ้าพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในกลุ่ม	4.52	0.62	19 (57.58)	12 36.36	2 6.06			มากที่สุด
7. ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส	4.64	0.60	23 (69.70)	8 (24.24)	2 (6.06)			มากที่สุด
8. ข้าพเจ้าซักถามข้อสงสัยในการทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม	3.94	0.90	10 (30.30)	13 (39.39)	8 (24.24)	2 (6.06)		มาก
9. ข้าพเจ้าเชื่อว่าสมาชิกในกลุ่มทุกคนสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	4.39	0.75	18 (54.55)	10 (30.30)	5 (15.15)			มาก
10. สมาชิกในกลุ่มมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น และลงมือทำงาน	4.45	0.56	16 (48.48)	16 (48.48)	1 (3.03)			มาก
11. สมาชิกทุกคนมีความสำคัญต่อการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย	4.55	0.67	20 (60.61)	12 (36.36)	1 (3.03)			มากที่สุด
12. สมาชิกในกลุ่มมีการปรึกษาหารือกันโดยใช้เหตุผล ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	4.58	0.50	19 (57.58)	14 (42.42)				มากที่สุด
13. ทุกคนยอมรับผลจากการทำงานด้วยความเต็มใจ	4.70	0.64	26 (78.79)	4 (12.12)	3 (9.09)			มากที่สุด
ทักษะการทำงานร่วมกันโดยรวม	4.47	0.66						มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อเทียบเกณฑ์การให้คะแนน รายการข้อปฏิบัติที่ดีที่จะร่วมทำงานโดยไม่ต้องมีการร้องขอและรายการทุกคนยอมรับผลจากการทำงานด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.70 รายการถัดไป ได้แก่ ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส มีค่าเฉลี่ยรองลงมาเท่ากับ 4.64 และรายการสมาชิกในกลุ่มมีการปรึกษาหารือกันโดยใช้เหตุผล ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยินดีร่วมทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องร้องขอ ปรึกษาหารือกันด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส โดยใช้เหตุผล

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้สึก/คิดเห็น (%)					ระดับ
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
เจตคติเชิงบวก								
1. วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่มีประโยชน์	4.61	0.61	22 (66.67)	9 (27.27)	2 (6.06)			มากที่สุด
2. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาวิทยาศาสตร์	4.36	0.65	15 (45.45)	15 (45.45)	3 (9.09)			มาก
3. ข้าพเจ้าชอบเล่นเกมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์	4.55	0.67	21 (63.64)	9 (27.27)	3 (9.09)			มากที่สุด
4. ข้าพเจ้าทำการบ้านวิทยาศาสตร์ด้วยตัวเอง	4.09	0.72	10 (30.30)	16 (48.48)	7 (21.21)			มาก
5. ข้าพเจ้ากระตือรือร้นทุกครั้งที่จะเรียนหรือทำกิจกรรมวิทยาศาสตร์	4.42	0.71	18 (54.55)	11 (33.33)	4 (12.12)			มาก
6. ข้าพเจ้ามีความสุขในการเรียนวิทยาศาสตร์	4.52	0.67	20 (60.61)	10 (30.30)	3 (9.09)			มากที่สุด
7. การเรียนวิทยาศาสตร์ช่วยฝึกให้เป็นคนคิดอย่างเป็นระบบ	4.30	0.68	14 (42.42)	15 (45.45)	4 (12.12)			มาก
8. เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิทยาศาสตร์ที่เรียนจะถามครู	4.18	0.95	16 (48.48)	9 (27.27)	6 (18.18)	2 (6.06)		มาก

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความรู้สึก/คิดเห็น (%)					ระดับ
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
9. ถ้าสามารถเรียน วิทยาศาสตร์ได้ดี วิชาอื่นก็ จะดีด้วย	4.24	0.71	13 (39.39)	15 (45.45)	5 (15.15)			มาก
10. วิชาวิทยาศาสตร์ช่วย พัฒนาการคิด	4.48	0.71	19 (57.58)	12 (36.36)	1 (3.03)	1 (3.03)		มาก
11. วิทยาศาสตร์สามารถที่จะ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.52	0.67	20 (60.61)	10 (30.30)	3(9.09)			มาก
เฉลี่ยรวมของเจตคติเชิง บวก	4.39	0.70						มาก
เจตคติเชิงลบ								
12. วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ เรียนรู้ได้ยากมาก	4.15	1.09	18 (54.55)	6 (18.18)	5 (15.15)	4 (12.12)		มาก
13. ข้าพเจ้าไม่ชอบทำการบ้าน วิชาวิทยาศาสตร์	3.48	1.15	10 (30.30)	3 (9.09)	13 (39.39)	7 (21.21)		ปานกลาง
เฉลี่ยรวมของเจตคติเชิง ลบ	3.82	0.47						มาก
เจตคติต่อวิชา วิทยาศาสตร์โดยรวม	4.30	0.77						มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าเจตคติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยรวมของทั้งเชิงบวกและเชิงลบ มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากเท่ากับ 4.30 ซึ่งสามารถแยกออกเป็น เจตคติเชิงบวกมีค่ารวมเท่ากับ 4.39 รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่มี ประโยชน์และรองลงมา ได้แก่ ข้าพเจ้าชอบเล่นเกมที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เจตคติเชิงลบมีค่ารวมเท่ากับ 3.82 ประกอบด้วย 2 รายการ ได้แก่ วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่เรียนรู้ได้ยากมากและข้าพเจ้าไม่ชอบทำ การบ้านวิชาวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
 พัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ					ระดับ
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
ด้านวิทยากร								
1. วิทยากรอธิบายเนื้อหาและ กิจกรรมได้เข้าใจ	4.61	0.56	21 (63.64)	11 (33.33)	1 (3.03)			มากที่สุด
2. วิทยากรเปิดโอกาสให้ซักถาม และแสดงความคิดเห็น	4.51	0.62	19 (57.58)	12 (36.36)	2 (6.06)			มากที่สุด
3. วิทยากรสามารถใช้สื่อ อุปกรณ์ได้เหมาะสม	4.70	0.53	24 (72.73)	8 (24.24)	1 (3.03)			มากที่สุด
4. วิทยากรกิจกรรม นันทนาการ	4.81	0.39	27 (81.82)	6 (18.18)				มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้								
5. ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่ สอดแทรกในกิจกรรม	4.54	0.51	18 (54.1)	15 (45.9)				มากที่สุด
6. กิจกรรมส่งเสริมการทำงาน ร่วมกัน ความสามัคคีในกลุ่ม	4.58	0.66	22 (66.67)	8 (24.24)	3 (9.09)			มากที่สุด
7. กิจกรรมส่งเสริมการรับฟัง ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.51	0.62	20 (60.61)	10 (30.3)	3 (9.09)			มากที่สุด
8. เอกสารประกอบการทำ กิจกรรม	4.45	0.56	16 (48.48)	16 (48.48)	1 (3.03)			มาก
9. บรรยากาศในการจัด กิจกรรมสนุกสนาน	4.67	0.59	24 (72.73)	7 (21.21)	2 (6.06)			มากที่สุด
ด้านการนำความรู้ไปใช้								
10. ประโยชน์ที่ได้จากการเข้า ร่วมกิจกรรม	4.51	0.67	20 (60.61)	10 (30.3)	3 (9.09)			มากที่สุด
11. สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.64	0.65	23 (69.70)	9 (27.27)		1 (3.03)		มากที่สุด
ด้านทั่วไป								
12. สถานที่จัดกิจกรรม	4.51	0.62	19 (57.58)	12 (36.36)	2 (6.06)			มากที่สุด

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ					ระดับ
			มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
13. ชุดอุปกรณ์เครื่องเสียงในการจัดกิจกรรม	4.61	0.50	20 (60.61)	13 (39.39)				มากที่สุด
14. การจัดอาหารกลางวันและอาหารว่าง	4.51	0.62	19 (57.58)	12 (36.36)	2 (6.061)			มากที่สุด
15. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม	4.61	0.56	23 (69.7)	8 (24.24)	1 (3.03)	1 (3.03)		มากที่สุด
ความพึงพอใจโดยรวม	4.59	0.58						มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวิทยากรกิจกรรมนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 รองลงมา คือ วิทยากรสามารถใช้สื่อ อุปกรณ์ได้เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เอกสารประกอบการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ผลการศึกษาผลการใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดอุเบกขาราม อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร โดยพิจารณาจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า การทดสอบก่อนเข้าร่วมและหลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ของนักเรียนโรงเรียนวัดอุเบกขาราม เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่าคะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการวิจัยครั้งนี้ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัตน์ เจริญสุข (2554 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเหมือนกัน เพราะว่ามีกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมือนกัน ได้แก่ เน้นการจัด กิจกรรมกลุ่มที่นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการ เรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนมีโอกาสนับถือกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันหลากหลายรูปแบบ มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม มีความรับผิดชอบร่วมกัน และความ

ยากง่าย เวลา และกิจกรรมต่าง ๆ มีความเหมาะสมกับ ความสนใจของนักเรียน อีกทั้งมีครูคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ คอยตอบคำถาม เอาใจใส่ดูแล อย่างใกล้ชิด มีการสรุปอภิปรายผลงานร่วมกัน ระหว่างครูและนักเรียน การประเมินผลนักเรียน มีโอกาสทราบความก้าวหน้าของตนเองทันที ทำให้เกิด ความกระตือรือร้นและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมอย่างจริงจังและสนุกสนานเพลิดเพลิน

ทักษะการทำงานร่วมกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมยินดีร่วมทำงานด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องร้องขอ ปรีชาหาหรือกันด้วยความเต็มใจ ยึดแน่นแจ่มใส โดยใช้เหตุผล สอดคล้องกับสุกัญญา จันทรแดง (2556 : 567) คือการจัดการเรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกัน วิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการเรียนรู้ทางการ เรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสามารถในการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ มีพฤติกรรมในการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดีมาก

เจตคติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่อรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งสามารถแยกออกเป็น เจตคติเชิงบวกและเชิงลบ ผู้ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเชิงบวกว่า วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่มีประโยชน์และชอบเล่นเกมเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ และผู้ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเชิงลบว่า วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่เรียนรู้ได้ยากมากและไม่ชอบทำการบ้าน วิชาวิทยาศาสตร์

ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า มีความพึงพอใจโดยรวมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59) สอดคล้องกับงานวิจัย ของณลินี อินต๊ะคำ (2551 : 49) ที่ได้ศึกษาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารรอบตัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรม พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารรอบตัวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ใน ระดับพอใจอย่างยิ่ง ซึ่งมีสาเหตุที่เหมือนกัน คือ ผู้วิจัยใช้หลักจิตวิทยาการศึกษา มาใช้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเร้าใจให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น และมีความกระตือรือร้น เช่น การเสริมแรง แรงจูงใจ จัด บทเรียนเหมาะสมกับความรู้ ฯลฯ นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้ นักเรียนมีความรู้ มากขึ้นและมีความสุขใน การปฏิบัติกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำวิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอนชั้นอื่น ๆ
2. สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี รายวิชาอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับนวัตกรรมรูปแบบอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อ การเรียนของนักเรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น วิธีการเรียนรู้ความคงทนในการเรียนรู้ความสนใจ แรงจูงใจ ความคิดสร้างสรรค์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559) : ฉบับ

ปรับปรุง. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

_____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

พระราชบัญญัติการศึกษาชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553,22 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนที่ 45. หน้า 3-4.

นลินี อินดีคำ. (2551). ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารรอบตัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ คม. (หลักสูตรและการสอน) อุดรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

วิรัตน์ เจริญสุข. (2554). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ ขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ คม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.

สุกัญญา จันทรแดง. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการทำงานร่วมกันวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University, 6(2), 567-581

EDUCATION JOURNAL

FACULTY OF EDUCATION KAMPHAENGPHET RAJABHAT UNIVERSITY

- LEARNING RESULTS OF KNOWLEDGE-SEARCHING-BASED LEARNING THROUGH ACTIVITY KIT FOR SCIENCE SUBJECT: HUMAN AND ANIMAL PHYSIOLOGY FOR GRADE EIGHT STUDENTS 1
DANCHAI WONGWIAN
- ENGLISH WRITING SKILL DEVELOPMENT VIA ACTIVE LEARNING FOR GRADE 8TH STUDENTS OF BANMAUNGKAO SRIINTRATIT SCHOOL, SUKHOTHAI PROVINCE 19
TARANA SUWANCHAROEN
- A DEVELOPMENT OF ENGLISH LABELS FOR NEW GENERATION FARMERS' OTOP PRODUCTS IN KAMPHAENG PHET PROVINCE 29
BANDHIT CHATWIROTE And UMAPORN CHATWIROTE
- AN EVALUATION OF AN INTERNAL QUALITY ASSESSMENT SYSTEM DEVELOPMENT PROJECT OF BANROMKLAO 4 SCHOOL UNDER TAK PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2 46
MINA NEAMNAKORN, POOMPIPAT RUKPONMONGKOL
- DESIRABLE CHARACTERISTICS DEVELOPMENT OF NATURAL RESOURCES AND ENVIRONMENT CONSERVATION BY USING ACTIVITIES BASED LEARNING IN THE ENVIRONMENTAL EDUCATION PROCESS OF SOCIAL STUDIES TEACHER STUDENTS, FACULTY OF EDUCATION, KAMPHAENG PHET RAJABHAT UNIVERSITY 60
LAKIA KHIEODI
- THE GUIDELINES DEVELOPMENT ACADEMICS AFFAIRS ADMINISTRATION DEVELOPMENT IN MEASOD MUNICIPALE SCHOOLS, MEASOD DISTRICT, TAK PROVINCE. 73
SUTTHATHIP HARNMUANG, POOMPIPAT RUKPONMONGKOL
- GUIDELINE DEVELOPMENT PARTICIPATION OF STUDENTS' PARENTS IN EDUCATIONAL MANAGEMENT OF MUNICIPALITY MAE KU SCHOOL, MAE SOD DISTRICT, TAK PROVINCE. 90
SUPANNEE CHANNAM, POOMPIPAT RUKPONMONGKOL
- STUDY OF THE EFFECTS OF USING SCIENCE AND TECHNOLOGY LEARNING DEVELOPMENT ACTIVITIES ON JUNIOR HIGH SCHOOL STUDENTS AT WAT UBEKKHA RAM SCHOOL, KAMPHAENG PHET PROVINCE 104
TRAIRONG PLIANSANG, THIDARAT PROMMA

วารสารเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีที่ 5 ฉบับที่ 9 มกราคม 2563

ISSN 2465-5473